

NORSK FRONT

ILLEGAL AVIS ≈ 3. ÅRGANG 1945.

50 UDLØSTRETE EKSEMPLARER
AVORAV DETTE ER NR. 46

OSLO, 1945.

Hæftet av
"Hjelv."

.....
Søren Øyen

.....
B. G. Skjeld.
BARNEY

.....
Melskone
"Festorad"
.....
Erling Øyen
"Timp."

NORSK FRONT.

N r. 1. VTTÅRSNUMMER 1945.
3. årg.

1944 - 1945.

NORSK FRONT ønsker leserkretsen og sine
øvrige forbindelser et godt nytt år.

De fleste av oss trodde vel at i skulle
fåt fremsynen innen årssiftet. Semibruddet
i Italia, russernes store seire i Sør- og i
sædeleshet landgangen i vest fikk redsbaremret til å stige. Da så Frankrike
og Belgia ble befridd på noen uker var både
eksperter og lågfolk sikre på at vieren ba-
ket på porten. Idag er vi alle klar over
at det enda vil ta tid, kanskje hele parten
av 1945. Vi undervurderer Tyskland og både
krigs- og hjemmefrontene bragte skuffelse.
En kan ikke komme bort fra at det englo-
rat av interesser som de forente nasjoner
representanter, må hemme utfoldelsen i den
fulle vekst. Det samme forhold gjør seg
selvis gjeldende på vår egen hjemfront.
Vi vet no at samarbeidsfolkene er flere enn
vi trodde. De finnes innen finanskretter,
industri, handel, håndverk og arbeidsliv.
Om det ikke er så ille som i Frankrike
Belgia, vil vi dog få de samme proble-
mer å løse. Slike snyltene må settes i
plass. For ussel vinklings skyld har de sa-
norske hender og hjerner i alleide for fi-
enden - mot oss sjølv. De må bare ikke ta
at disse uolika stilt vil bli tatt. I bygget
samles opplysninger om disse sjakaler.
Ingen må tro at det skal lykkes å læse ne-
aktene, trekke ned gardinen og slik vir-
somhet.

Vi skal heller ikke glemme de lunkne, d
som figurerer som jössinger og taler
handler etter vinden, og som legger hind-
ringer i vegen for arbeidet på hjemmefron-
ten. Embetsfolk, sjefer i offisielle
private etater og visse visse vil alle måtte vær-
klar over at deres si heter rulleblad
for dem også.

Start sett kann vi si at året som vil
brakte oss meget, mer enn alt vi hå-
- ost og vest er Hitlerzets grenser over-
skredet. Skritt for skritt, i langsom tempo
eller sprangvis, går de alliertes i mars
fram mot det som en gang i tiden var Berlin.
De kommer fra flere kant, og den jernri-
gen omkring som Hitler intaserte om førem
han begynte denne krikt, og som han på-
ropte seg da han og han meget villige for-
og meget villige gleder foretok overfall
let på Polen, har nå litt en virkelig gleder.
Det er en i

ke greie å bryte den. Men tyskerne er desperat. Desperasjonen stiger med nederlagene på slagmarkene. Den avspeiles i Gestapos økete terror i de okkuperte land og i den voldsdåd de retirerende tyskere anvender.

Begunstiget av vårgudene med tåke og usiktbart var satte tyskerne i verk like
før jul en siste desperat offensiv i det av
de allierte tynt besatte Ardennen-området.
Goebbels trengte hardt å få litt vann på
kvernen sin. Vi venter spent å få høre mer
om denne store "seiren."

Hverken offensiver eller hemmelige vå-
pen vil hjelpe tyskerne i deres åndenød. Det
vet ledene også godt. Men de setter sin
lit til at det skal bli splittelse mellom
de allierte, og at det skal bli kaos i de
befridde land under hissengjøringen.

Europas folk håper og venter at det un-
der det i nær framtid berammede møte mellom
Churchill, Roosevelt, Stalin og de Gaulle
vil bli gitt tyskerne tydelig svar på disse
forhåringene.

Vi vil i de følgende artikler forsøke
å skildre situasjonen ved årsskiftet - ved
frontene og i de befridde land.

oooooooooooo

"I STØR OG SOLGANGSVIND."

I "Aftenposten" fikk vi i f.m. servert
noen sitater fra admiral J. Börresens me-
moarer, utgitt under ovenstående tittel.
Bl. a. får vi höre at engelske admiraler i
en samtale med ham under forrige krig hadde
uttalt at hvis England kunne få en basis
på den norske kyst, ville det i høy grad
lette vestmaktene operasjoner.

Til dette knyttes der no den kommentar
at slike sitater ikke ledende admiraler uten
at tanken har vært drøftet på ledende hold.
I 1940 ble da også tyskerne "nødt til" å
okkupere Norge for å hindre at vestmaktene
kunne ha Norge som de hadde håpet og
tenkt, - til basis for et veldig flankean-
grep mot Tyskland.

Imidlertid var det naturligvis ikke bare
England som hadde drøftet slike mulig-
heter og for hvem tanken om en basis i Nor-
ge framstillet seg lockende. Allerede kort
etter forrige verdenskrig medgav tysk fag-
litteratur at tanken om å komme i besittel-

se av såvel Brest som av en havn i Norge hadde vært overveist i Tyskland før krigen (alt-så for 1914). De litt eldre av oss vil jo også huske den tyske marines (og keiser Wilhelms) ganske sørlig varme interesse for de norske fjorder og farvann.

Sett i lys av den virkelige utvikling av begivenhetene i norske farvann i denne krigen, er en bok som i 1929 ble utgitt i Tyskland av den største interesse. Admiral Wolfgang Wegener framholder i sin bok : Die Seestrategie des Weltkrieges, at tyskerne burde ha tatt den norske kyst som hovedbasis og derfra ha opptatt en avgjørende kamp med England om herredømmet over Atlanterhavet. - - - Admiralen hevder at den forrige verdenskrig først og framst var en sjøkrig. Kampen om hvorvidt Tyskland skulle være en virkelig verdenmakt eller bare en kontinentalmakt. Det strategiske mål var derfor et punkt ved verdenshavet hvorfra det kunne bestride Englands herredømme over de store kommunikasjonsårene. Da Marneslaget hadde stengt veien til Kanalhavnene og Brest, ble det eneste riktige strategiske mål derfor å sette seg i besittelse av de danske farvann som behersker adgangen til Østersjøen, og når denne stilling var konsolidert, sette seg i besittelse av det sydlige Norge og fra dets vestkyst oppa kampen mot England, samt gjøre enno et sprang til Skitlandsøyene for helt å beherske Atlanterhavet nordenfra. Tankegangen er logisk og - det må innrømmes - bygger på sunne strategiske ideer.

Admiralen setter vår militære motstandskraft ut av betrakting. Samtidig anfører han at erhvervelsen av eller adgangen til å benytte seg av de strategiske posisjoner i belteene og på den norske kyst ikke nødvendigvis må føre til krig. Tvert om foretrekker han en politisk løsning på grunnlag av å at de angeldende land skulle se seg tjent med innrømmelser i betrakting av den veldige maktfaktor Tyskland representerer.

Refleksjonene gjør seg sjølv. Vi eribdrer den samtidige innsats mot Danmark og Norge og det forsök som ble gjort på å tiltvinge seg et norsk samtykke til de tyske planer. Skulle vi så ikke snart bli kvitt legenden om den "spontane" reaksjon på den engelske minelegging i norske farvann? Det er årelange forberedelser som ligger til grunn for det tyske overfall.

KRIGSSKUEPLASSEN NORGES

Hvorfor skriver vi ikke mer om krigen i Norge? spør leserne. Det er sjølsagt så at begivenhetene i vårt eget land i første rekke må interessere oss. Men meldingene fra Isfronten og kommentarene omkring siste tidens utvikling er få - og dessuten eiendomlig motsvende. Russerne går ganske langsomt mot Tanalinjen. Finnene rykker langsomt fram langs Karasjokveien og har passert Enare Kyrkeby. På Torneå-Skibotnveien har den tyske retteten foreløpig stanset. Vinteren kunne tenkes å skape en kritisk situasjon for de tyske styrkene i Finnland, som lett kunne bli splittet i smågrupper og tilintetgjort bit for bit, sjølv om den befestede linjen langs Tana og Anarjokko fortsetter i sterke befestninger tvers over "flaskehalsen" i finsk Lappland til Karesuandoområdet. På det sistnevnte sted var det for et par uker siden meldinger om at finnene operasjoner var gjennopptatt. - - Finnene vil imidlertid neppe fortsette inn på norsk område, og väger vel derfor heller ikke å fortsette stort videre opp over mot Trerikssøyen. En må også huske på at innen 5. desember skulle den finske arméen være demobilisert på 35000 mann nær. Så stort sett er vel det finske felttoget mot Tyskland no slutt. Det har kostet finnene store materielle tap i brente byer og landsbyer, men det har på den andre siden gitt verden et bevis for at de er villige til å erkjenne de missgrep som ble gjort under krigen og gjøre en innsats for å gjenopprette Finlands anseelse i de frie folks øyne. Den nye regjeringen Paasikivi som kan sies å ha utgått av "Samfunnet Finnland-Sovjet", er også et steg på vegne. Men den indrepolitiske opprydningen er bare såvidt begynt ennå.

Noen større mulighet for at de tyske styrkene på vegene fra Kirkenes og Ivalo skal få retten avskåret synes ikke lenger å foreligge. En russisk offensiv i Nord-Norge må derfor dels ta formen av et gjennombrudd av Tanalinjen helt i nord, dels av en framrykning tvers gjennom Lappland og langs Muoniodalen til Lyngenfjord. Man kan trygt si at med de forholdsvis sterke forsvarsanlegg som tyskerne har fra Tanafjord til Karesuando, med de ikke ubetydelige styrker som framleis står i Lappland og Øst-Finnmark, med de begrensede strategiske mål som kan lokke russerne og med de overordentlige ønskelige kampførhold som rår i Ødemarken under vinteren vil en videre russisk framrykning være betinget av at tyskerne trekker seg frivillig tilbake. Fra tysk side kommer det imidlertid gang på gang antydning om at Nord-Norge skal evakueres for tyske tropper, ja til og med et stort stykke av Nordland fylke. I Berlin fortalte man tidlig at tyskerne allerede hadde oppgitt Hammerfest. Den forserete og brutale tvangsevakueringen av befolkningen i de nord-

oppgitt Hammerfest. Den forserete og brutale tvangsevakueringen av befolkningen i de nordligste fylkene som er den største katastrofen som har rammet Norge under krigen, tyder på at den tyske krigsledelsen ikke finner det lønnsomt å belaste krigføringen med alt det koster av materiell og administrasjon å opprettholde okkupasjonen av det nordligste Norge som ikke lenger har den minste strategiske betydning. Men prestigemessig betyr det ikke så lite om en større del av Norge blir befridd for tyskere og quislinger, og det vil bli en alvorlig trussel for det tyske herredømme i Norge om de allierte skulle få flyplasser for eksempel i Troms. Alt tyder derfor på at befreielsen av Norge det meste av vinteren igjennom vil skride meget langsomt fram.

Blant de tvangsevakuerte fra Finnmark har det vært meget få menn i alderen 15-35 år. Dette skyldes at man helt siden i sommer der oppe har laget seg jordgammer oppe i höydene og på avsides steder og båret dit mat o.a. Fra først av var det vel meningen å ha det som tilfluktssteder i tilfelle av bombing av hjemmene. No da evakueringordren kom, drog mennene dit - og undgikk tyskernes og Judas Lies "smålesanking."

Norges stilling i krigen er dog blitt vesentlig forandret. Norsk forvaltning er gjeninnført på et stykke norsk område. Den gamle ordføreren sitter igjen på plass. Norske politistyrker som er utdannet i Sverige, kan på norsk område forberede seg på de store oppgavene som venter. En liten norsk krigsstyrke fra Storbritannia får sin lille del av frontjosten å vareta. Norske sivile og militære myndigheter med justisminister Terje Vold og Alta-bataljonens sjef, oberst Arne Dahl, i spissen forbereder sammen med den russiske overkommandoen de administrative og militære oppgavene som vil komme. En dag lysner det på Polarhimlen, befriesstyrkene rykker fra sør inn i Norge, større norske styrker vil få sin plass i rekken og sammen med dem sikkert et stort antall svenske frivillige.

Men også gjennom andre hendelser er krigen rykket landet nærmere inn på livet. De utstrakte britiske flåte- og flyvrasjoner langs Norskekysten, senkningen av "Tirpitz", bombingen av ubåthavnen i Bodø, angrepene på tyske kystbefestninger, de stadige slagene mot tysk skipsfart langs kysten - alt dette har ført til spekulasjoner hva det innebar. Invasjonen har vært nevnt fra flere hold. Men dels kan det vel være vakthold for å hindre at tyskerne trekker tropper tilbake fra Norge eller fra Nord-Norge til Sør-Norge. Dels kan det være meningen å stoppe i den det tyske åndehullet ut til verdenshavene som enda gjør det mulig å få inn visse forsyninger utenpå.

På en sannsynlig måte er Norge kommet utenfor storkrigene. Landet er ikke noen del av festningen Tyskland som ellers omfatter alt tyskkontrollert område, og det er heller ikke noe tenkelig oppmarsjområde for de allierte. Likevel må en vente at Norge denne vinteren vil bli trukket nærmere krigen enn noensinne siden 1940. En øket militær aktivitet på norsk område vil bli ledsgået av en sterk aktivisering av den indre kampen. Krigen pris i ødeleggelses og lidelser vil føles hardere enn noen gang. Men det kommer ikke uventet. Sammenliknet med andre land har Norge sloppet lett fra kampen. Mange ganger har nordmennene bewist latt være å slå et slag. Det har skjedd først de ville spare seg til det øyeblikk da en samlet innsats virkelig ville monne. No vil begivenhetene vokse som en lavine og langt innen isen er gått av elvene, vil tiden vere inne. Det vil da vise seg at det norske folk aldri har tenkt seg å seile inn i friheten på andre kjempende nasjoners blod, men spreng en vei ved egen kraft.

TYSKLAND.

I sin tale den 6. juni uttalte Stalin at den røde armé ifjor hadde hatt mot seg 257 divisjoner, derav 207 tyske. No er tallt redusert til 204, 180 tyske og 24 ungarske divisjoner. Han betegnet invasjonen i vest som enestående i historien. Den hadde vært avgjørende for sommerens store russiske seirer idet den hadde bundet 75 tyske divisjoner. Man skal dog være klar over at det ikke nyter lenger å få inntrykk av styrkeforholdet om man opererer med antall divisjoner. Siden 6. juni har tyskerne mistet over 2 millioner mann (halvparten i vest.) Tilgangen av nye tropper i det siste året er ikke stor (folkestormen tas ikke med i beregningene over Wehrmacht) og oppveies av de større styrker som må holdes i selve Tyskland. I følge den russiske oppgaven som sikkert er riktig, har da Tyskland idag like mange divisjoner som før et halvt år siden, eller omkring 300. Dette betyr at den tyske krigsledelsen hele tiden søker å opprettholde divisionenes antall og i stedet reduserer deres størrelse. Sannsynligvis har Tyskland i det siste halve året mistet mellom 40 og 50 % av sine troppstyrker. - - Stalin uttalte samtidig at de forente nasjonenes oppgave no må være å holde Tyskland fast i en skuestikk og ikke et øyeblikk løsne på grepene. Dette er et nytt uttrykk for det russiske synet på situasjonen, at det ikke idag er mulig å tilføye Tyskland nådestøtet ved en kortvarig kraftig offensiv, men at den tyske krigsmakten langt somt må tvinges i kne ved et koncentrisk press som arter seg som vekslevisse offensiver i

Øst, vest og sør. Tyskernes håp er en stabilisering av frontene slik at fienden tvinges over i stillingskamper som skal slite på tålmodigheten. Man tillegger det stor betydning det tyske holdet oppstandene i Warsjawa og Slovakia kunne slå ned og den politiske ledningen i Jugoslavia dempes, og antyder at de militære og politiske krisene no er overvunnet. Det som i dag står på dagsordenen er en seig kamp om terrenget hvor man tror at en tysk defensiv krigføring har store muligheter. Meningen er å innstille seg på en beleiringskrig hvor befryktningen lever og produserer mere mindre under jorden, besytter mot fiendens flyangrep - slik håper man at krigen skal kunne fortsette ennå i temmelig lang tid. Meldingene fra Tyskland går stadig ut på det samme: på denne nazistisk hold håper man framleies på at det skal bli mulig å oppnå kompromissfred ved at fienden trettes ut. Det er også grunn til å merke seg at de tyske generalene synes å lede forsvarskrigen uten forstyrrelse, ifølge rapport fra Hitlers side, som er alt annet enn persona grata hos nazistene, leder igjen forsvarset i vest. I sommer ble han i denne stillingen erstattet av nazigeneralen Rommel som etter invasjonen førte den hitlerske strategien til en gründig fiasko. Kanskje er det også slik at Hitler ikke lenger er i stand til å lede noen krig. Norske sjøfolk i fart på Hamburg forteller at det også blant tyskerne finnes mange som mener at Hitler er syk eller endog død, men hvordan det enn er med dette så er i alle fall den sentrale maktkonsentrasjonen i partiet intakt. - Selv en kompromissfred vil innebære et tysk nederlag, og skal nazismen kunne fortsette å leve i befolkningen må det finnes syndebukker. Tysk propaganda fullles alt no av snakk om forrædere. Det er derfor ikke utimelig om man på nazistisk hold ønsker at ansvaret for nederlaget skal kunne legges hos Wehrmacht-kretser som man kan "bevise" har konspirert mot Hitler gjennom lengre tid. Mens Overkommandoen ber om våpenstillstand, skal SS som er næsten like sterk som Wehrmacht nekket kapitulere. I den allierte opinionen hvor man nettopp trodde at krigen var slutt før sári oppdaget at det langt fra var tilfellet, skal det oppnås en stemning for å få ordredede fachold i Tyskland så snart som mulig selv om det skal skje ved kompromisser. Kanskje tenker man også at i den tyske heksegryten med terror, sabotasje og lokale politiske kupp, vil de britiske, amerikanske og russiske okkupasjonsmyndigheter komme til å føre hver sin politikk; alliere seg med forskjellige tyske grupper slik at det blir lett i spille de allierte mot hverandre. Mens dette skjer, går de ledende nazistene under jorden, utleverer kanskje en, og annen for å tilfredsstille fiendens hevnlust, f.eks. Hitler, forteller i trådene i tysk politikk inntil den politiske situasjonen slik at en ny nasjonalstatistisk bevegelse kan tre fram - under et annet navn. - - Megt tyder på at dette er Himmlergruppens syn på framtidens kaos i de befriide land, kaos i Tyskland. Etter at i dømme regner gruppen feil når den tror at en splittelse mellom de allierte stormaktene skal oppstå straks krigen er slutt. Heller ikke er man på alliert hold så blind som i 1919 eller 1938. Likevel finns det i de himmlerske framtidsplanene en fare som ikke helt vil kunne overvinnes bare ved en alliert okkupasjon. Megt avhenger også av det tyske folkets holdning. Idag ønsker flertallet av tyskere ikke noen fortsettelse av det nazistiske regimet. Et konstant, farlig urosmoment i europeisk politikk vil bli utryddet om den allierte politikken overfor Tyskland blir slik at det tyske folket kommer til å føle en sterkere saffølelse med de andre europeiske folk enn med en illegitim nazistisk bevegelse. Det er ikke spørsmålet om en streng eller mild behandling av Tyskland, men bare spørsmålet om en løsning av et politisk problem på grunnlag av en rasjonell analyse. Det blir ingen lett oppgave.

F O R A N T R E M A K T S M Ö T E T .

Stalin sa i sin tale den 5.nov. at de alliertes operasjonsplaner var gjort opp i fellesskap på Teheran konferansen. Det betyr at det i det siste året faktisk har eksistert en strategisk samordning av operasjonene i vest, øst og sør. Han uttalte videre at mellom de allierte stormaktene forelå påfallende få meningsforskjelligheter. På amerikansk hold la man stor vekt på det avsnittet hvor Stalin for første gang betegnet Japan som en angripermakt. - Når det gjelder krigføringen synes det ikke lenger å finnes konflikter av noen betydning mellom Sovjet-Samveldet, Storbritannia og De forente statene. Derimot er det ennå mange uløste problemer som vil bli aktuelle straks Tyskland er vesevert. Slik situasjonen ligger an, er det farlig å tro at krigen er slutt med en formell seier for de allierte arméene. I Tysklands indre vil krigen fortsette og i de befriide land må freden stabiliseres. En effektiv internasjonal sikkerhetsorganisasjon må bygges opp. Disse spørsmål vil komme først på dagsordenen på det forestående møtet straks over nyttåret mellom Stalin, Churchill, Roosevelt - og muligens også de Gaulle. Det finnes mange som frykter anarki og borgerkrig i en demokratisk Europa, økonomisk kaos, alvorlige motsetninger mellom stormaktene som en gang til - margin ut av folkeforbundet o.s.v.. Men selve kri-

gens karakter av en folkekrieg og en frirets krig gir garanti nokk for utviklingen fra 1919 ikke skal gjenta seg. Ikke desto mindre finns det påtrengende politiske problemer som krever sin øyeblikkelige løsning. Det ene gjelder behandlingen av Tyskland. Her foreligger en dobbelt oppgave: for det første skal enhver fare for en tysk angrepsskrieg på ny frisk en gang for alle utryddes. For det andre skal Tyskland få muligheter for etterhånden - etter kortere eller lengre tid - å vokse seg inn i det europeiske fellesskapet. Man benytter et mildt uttrykk om man sier at det her ikke foreligger full enighet mellom de allierte. Et forslag fra den ~~amerikanske~~ amerikanske finansminister Morgenthau om at Tyskland skulle oppstykkes og forvandles til et rent jordbruksland, har møtt kraftig motstand både fra offisielt russisk hold. På den andre siden har russerne stilt fram om at hele den tyske krigsmakten skal sendes som tyngsarbeidere til Sovjet-Samveldet og de beliggende land. Dette har på engelsk hold vært mange betenkneligheter av praktisk og prinsipiell natur. - - Ennå større er uklarheten når det gjelder den politikken som skal føres i Tyskland selv. Utenriksminister Eden erklærte nylig i underhuset: "Vi vet at Himmler alt organiserer unge fanatikere i kampgrupper for å holde den nazistiske ånden levende for en ny krig, og vi må innrette våre forberedelser for behandlingen av Tyskland etter dette." - Dette innlysende at han her også må ha tenkt på noe annet enn bare en skjerpning av okkupasjonsregimet. - - På offisielt britisk og russisk hold er meget i innstillingen til Tyskland forandret siden krigens første år da man skarpt og ettertrykkelig skjernet mellom nazistene og det tyske folk. Dette kom klart til uttrykk på den britiske fagkongressen som tidligere särlig sterkt har trukket dette skillet, og det har også sin interesse at den resolusjonen som ble vedtatt om at hele folket var ansvarlig, var utarbeidet på russisk hand. Folk som Vansittart går så langt som til å benekte at det overhodet finns folk med demokratisk innstilling i Tyskland. Stalin, som alltid i särlig høy grad har framhevet forskjellen nazister og det tyske folkets store masse, understreket i sin siste tale folkehated mot tyskerne, men opprettet holdt ellers framleies det gamle skillet.

Det er klart at spørsmålet om hvorvidt det finns demokratiske støttepunkter for en rasjonell alliert politikk inntet det tyske folk eller ikke, i avgjørende grad vil bestemme politikken overfor Tyskland. Om det her ikke foreligger en noenlunde enhetlig oppfatning, vil det faktum at Tyskland skal oppdeles i tre okkupasjonssoner, britisk, amerikansk og russisk, skape en manglende balanse i utviklingen som igjen riller hele Mellom-Europa opp i yoldsomme politiske kamper. I de erobrede deler av Vest-Tyskland er det anglosaksiske militærregimet overordentlig strengt - sikkert ikke strengere enn krigføringen krever, men det er ikke utelukket at russerne vil ta en noe annen holdning: samtidig som utryddelsen av nazistene i da russiske okkuperte områdene sikkert vil bli ganske skånsom, er det mulig at man lar representanter for den tyske nasjonalkomiteen i Moskva få spille en aktiv rolle i hjemlandet ennå lenge før de tyske emigrantene fra vest overhodet har fått vende hjem. Det sies også at Stalingradoffiserene i det frie tyske offisersforbundet skal ha fått organisert en tysk "arme" av krigsfanger. Dette siste er avgangskonvensjonen ikke bekreftet, men det viser hvilke viktige spørsmål som må være klarlagt for de allierte i gjennomgangen av Tyskland er beseiret.

Ved siden av krigsmålet - å tilintetgjøre Tysklands makt - må da forente nasjonene imidlertid også straks etter seieren gå i gang med å virkeliggjøre fredsmålene. Ellers kan det igjen visse sig at seieren er fiktiv. To hovedoppgavene må i første rekke løses. For det første må verden få et sikkert inntrykk av at samholdet mellom de allierte stormaktene er stabilt. For det annet må det finnes metoder for å tillempa det grunnsyn som er kommet til uttrykk i Atlantshavserklæringen på praktiske problemer. På den ones siden finner man det på dø fleste hold rimelig at løsningen av etterkrigstidens problemer må bygges på de allierte stormaktene, men på den andre siden krever man beviser for at stormakts-politikken ikke domineres av imperialism og egeninteresser. Man har i den siste tiden fatt et inntrykk av at det politiske samholdet ikke er så sterkt som det militære samarbeidet. Det gjelder f.eks. striden mellom Storbritannia og USA og Russland om oljekonvensjonen i Iran, og den amerikanske handelspolitikken overfor England. På den internasjonale luftfartskonferansen kom flere konflikter fram for dagen. Russerne avslo å la seg representere fordi de ikke kunne forhandle med Russlandsflentige stater som Spania, Portugal og Svits. Britene protesterte på sin side mot den amerikanske tendensen til å utnytte sitt industrielle forsprang. Mens man på britisk hold ønsket en internasjonal luftfartsmyndighet, krevde amerikanerne fri konkurranses uten restriksjoner. - - - - - Blir det nødvendig å ta opp spørsmålet om en regulering av de politiske uoverensstemmelsene, som naturligvis ikke kan undgås, så må de ikke vekke uro og alminnelig misstillit til et fast internasjonalt samarbeide. Løsningen av de mange påtrengende europeiske problemene krever først at det oppnås en prinsipiell

enighet i spørsmål som "interesesfører," "strategiske grenser," folkeforflytninger osv. - i overensstemmelse med de demokratiske fredsmålene og folkenes ønsker. Det finnes på en del hold i de anglosaksiske land en tendens til å misstenkeliggjøre Sovjet-Samveldets utenrikspolitikk. Nylig ble man på russisk hold nödt til å dementere et rykte om at russerne skulle ha erklært at Ungarn skulle forvandles til en sovjetrepublikk. Det ble slått fast at det var en selvfolge at det ungarske folket som et hvilket som helst annet folk sjøl skulle bestemme over sin politikk. - - På samme måte har man i enkelte kretser tatt den russiske politikken overfor Sveits ille opp. Inntil den 10. okt. ihøst har Sveits som den eneste demokratiske stat nektet å anerkjenne Sovjet-Samveldet, og da så sveitserne endelig foreslo at diplomatiske forbindelser skulle opprettes, svarte russerne ganske enkelt nei - Fordi Sveits ikke hadde tatt avstand fra sin tidligere politikk. En hvilken som helst annen stormakt ville i virkeligheten ha tatt akkuratt den samme holdningen. - - Lösningen av det polske spørsmålet synes ikke å henge på russernes holdning, bortsett fra at de ikke vil forhandle med representanter for aktivt antirussiske krefter, krever de bare at enighet først skal være oppnådd mellom polakkene. Den polske krisen er ingen stormaktskrise, men et utslag av en dyptgående indre polske krisje, hvilket imidlertid ikke gjør den mindre alvorlig. - - - Naturligvis kan den russiske utenrikspolitikken ofte være ganske ugjennomsiktig. Sovjetregjeringen har hittil ikke vært tilhenger av noen internasjonal debatt om utenrikspolitikken, som uten tvil i en del tilfelle får sin form av en inngrødd, men ikke alltid begrundet misstro til fremmede stater. Også Storbritannia og USA fører no og da sin private utenrikspolitikk, og det lar seg ikke hekte at den av og til bestemmes av ganske primitive egeninteresser. Ikke desto mindre gjelder det at man på mange hold er tilbøyelig til i høy grad å missforstå og misstro anglosaksisk politikk hvor det ikke er berettigget. Uten tvil vil det seinere vise seg at vestmaktene europeiske politikk helt har vært bestemt av krigföringens uundgåelige krav i mange tilfelle hvor man fant - eller mente å finne - skumle politiske og økonomiske motiver. Slik måtte det naturligvis bli med den eiendommelige tredelingen som de forente nasjonene fikk: de gamle antagonistene Sovjet-Samveldet og vestmaktene, og som det tredje element de tyskokkuperte folk som hadde helt andre problemer enn de aktivt krigförende, og som sjøl var splittet i et stort antall land som politisk spredte fra grunnfestede demokratier til tidligere klart fascistiske stater. - - Begivenhetene i årets siste uker i Hellas, Belgia og Frankrike har også skapt problemer som må tas opp i full bredde.

V E S T F R O N T E N .

Ved årets slutt var allierte tropper rykket fram til Ruhr og Saar, de rikeste industriområder i Europa. Stillingen var da så desperat for Tyskland både på ute- som hjemfronten at den tyske overkommandoen måtte sette i gang en avlastningsaksjon i form av en offensiv i Ardennerområdet. - - Under Eisenhowers annen offensiv har 7 allierte armeer marsjert opp fra Maasmunningen til den sveitsiske grensen. I sin tale i Mansion House hadde Churchill uttalt at pausen i operasjonene hadde vært nødvendig, da forsyningssmuligheten hadde vært anstrengt til det ytterste etter framrykkingen gjennom Frankrike og Belgia fra midten av juli til midten av september. Nederlaget ved Arnhem og forsvarer av Schelde-munningen gjorde imidlertid pausen lenger enn beregnet. Dels kunne den planlagte forkortelsen av forbindelseslinjene ikke gjennomføres før to måneder etter eroberingen av Antwerpen, dels måtte general Dempsey mot den opprinnelige planen først gå mot vest for å fjerne den tyske flanketrusselen i Vest-Holland. Kampene sør for Maasmunningen ble kostbare for de allierte. Ganske visst hadde tyskerne også store tap - 75000 av 110000 mann - men det oppviser ikke den månden som gikk tapt for de allierte. Tyskerne vurdering av kampene ved Schelde-munningen uttrykkes klart i det opprop som sjefen for den 15. tyske armé, general von Zangen gav i september hvor det heter at en alliert befrielse av Antwerpens havn vil bety et framstøt mot Berlin innen vinteren.

Grupperingen av de allierte armeer i vest er slik: Lengst i nord, på hollandsk område står den 21. armégruppen under feldmarskall Montgomery, bestående av to armeer. I vest opererer general Creagors 1. kanadiske armé, hvis oppgave vel er å forsere elvenunningene og rykke fram til Rotterdam for å veskytte offensiven mot Nordvest-Tyskland for angrep i flanken. Lenger øst opererer general Dempseys andre britiske armé. Denne armen skal tallmessig være betydelig sterkere enn de andre invasionsarmeenene, og alt talar for at det her snart kan danne seg et tyngdepunkt. - - - Han Dempsey nøydd seg med å ha ført en offensiv på området Venlo-Ruhr. Han oppnådde herved å rense hele området vest for Maas. En kunne tenke seg at sjølv hovedfronstøtet skal gå nordover over nedre Rhin mot Zuiderjøen innen angrepet svinger østover mot Hannover.

Den 12. armégruppen under general Bradley består av tre armeer som dekker frontav-

snittet fra Geilenkirchen til Vogeserne - lengst i nord, mellom Geilenkirchen og Aachen, den 9. amerikanske armen under general Simpson. Derpå den 1. amerikanske armen under general Hodges fra Aachen til Trier og i sør den 3. amerikanske armen under general Patton. 9. og 1. armé har presset seg et godt stykke inn i Siegfriedlinjen i retning Köln. Det var mot general Hodges tropper at tyskerne satte i gang motoffensiven like før jul, på avschnittet Monschau - Trier. Adskillige dager tåke og usiktbart var hadde muliggjort tyske hemmelige troppebevegelser, slik at angrepet kom uventet. Tyskerne trengte fram mot Malmedy i Belgia og mot Liege. Enda større var framgangen lengre sør. For de amerikanske reserver kunne komme til, hadde tyskerne tildels kunnet notere seg en framgang på opptil 80 km i dypden. De allierte satte inn motangrep på begge flanker, tilbakeerobret Malmedy o.a. punkter. Også frontalt er tyskerne no slått tilbake, og det er ikke usansynlig at tyskerne Ardenneskile kan komme i meget store vanskeligheter etter hvert som de alliertes motforholdsregler utfolder seg. Det har kostet tyskerne store tap i faldne foruten ca. 15000 fanger hittil.

Pattons armé er den som under winteroffensiven har nådd de beste resultater, og den står like foran Saarbrücken. En må anta at Koblenz er målet for Pattons tropper. - - - På den andre siden av Vogeserne står den 6. armégruppen under general Denvers, som består av den 7. amerikanske armé under general Patch og den 1. franske armé under general de Tassigny. I denne inngår også 50000 mann maquisstyrker.

Den kommende storoffensiven i vest kan deles i to faser: første består i hamringen på de tyske stillingene ved ustanselige panseranfall hvorved de tyske styrkene bindes, splittes og langsomt slås i stykker. Den andre fasen kommer når bresjer er slått i forsvarsfronten og de bevegelige operasjonene kan begynne dypt inn på tysk område. Det er mulig at Eisenhower tar sikte på å oppnå to hovedgjennombrudd samtidig: ett i nord som sikter direkte på Berlin og ett ved Mainz som skal skjære Tyskland i to deler. Et gjennombrudd vil bare kunne oppnås ved et konstant press langs hele fronten, ved en stadig forflytning av tyngdepunktet i operasjonene og ved at framstøytene er sterkere på de punkter som er lettere å forsvara enn der hvor forsvar er dårlig vanskligere, sterkere der hvor de strategiske målene synes fjerne enn der hvor de synes nære. Ved en slik taktikk tvinges tyskerne til å fordele sine styrker jevnt langs hele fronten uten å kunne neglisjere noen av dem, - når så gjennombruddet til slutt kommer ved at de alt for sparsomme forsvarsstyrker utmanøvreres, kastes Eisenhower inn sine sterke reserver. - - Skjemaet synes enkelt, men praksis vil vel ikke bli så enkelt. Å trenge gjennom et dypt forsvarsterreng oppfylt av fjell, skog, breie elver og veldige bymessige områder på vinterføre, et terrenget spekket av Vestvollsens befestninger, under alle omstendigheter bli noe av en prøs-sjon. Den tyske armen synes vel forberedt til å møte vinterens offensiv. Generalene har no helt kontrollen over krigföringen, fra nord ledes den av von Model, von Rundstedt, von Blaenck og von Blaskowitz, som alle hører til Tysklands fremste strateger. Det bevegelige panserforsvaret som er utarbeidet av Guderian, er sommels stivbente strategi i Normandiet langt overlegen. Tysk artilleri er ennå på høyden, og det er ikke utelukket at man også må regne med nye ukjente våpen. Etter hvert som de allierte trenger inn i Tyskland kan motstanden fra visse befolkingsgrupper bli meget ubehagelig. Heller ikke vil det bli så lett for invasionsflyet å slå i stykker det vesttyske kommunikasjonsnettet. - - På den andre siden vil ulempe ved et vinterfelttog oppveies av vinterens påkjenninger på den tyske hjemmekrigen og på tysk organisasjon og administrasjon. Den tyske krigsmakten kan i vinterens løp beseires ved at den tynnslates utenfra og innenfra, men det vil koste mera enn noe annet anglosaksisk felttog har kostet.

P O L I T I K K O G K R I G I V E S T - E U R O P A .

Sammen med den yre gleden over befrielsen og det tunge alvoret i beslutningen om solidarisk å bygge opp hva krig og okkupasjon har lagt øde, går politiske kriser, mer og mindre alvorlige, over de befriide vest-europeiske nasjonene, og årsakene er ikke vanskelige å oppdage. - - Folket i okkuperte land har i ørveis så intensit tenkt fram til frie-hetens dag da tilværelsen igjen skulle bli lys og lykkelig og trygg. Når tyskerne er jaget ut og det ikke går så fort, når norden er like trykkende, når det framleies rår tvang og militærvelde, - når det tar sin tid med alt som er blitt lovet av befolkningen og ens egne ledere - da er det naturlig i skuffelsen å misstenke at det ligger vond vilje eller i hvert fall total uformuenhet bak. Bortsett fra at de tyske uniformene forsvinner, vil de konkrete uttrykk for befrielsen først komme etterhvert. Det vil gjelde alle land, men først og fremst de som fortsetter å være operasjonsområder som Frankrike og Belgia. Man har vanskelig å forstå at alt må innordnes under krigföringens krav, både politiske og materielle hensyn. Man har så lett for å misstenke at ens egen utefront eller de allierte armeene representerer diktaturtendenser, imperialisme eller i beste fall feilene

fra tiden før krigen, som man under okkupasjonen mente å ha overvunnet. Til dette kommer at under okkupasjonen har det vokset opp en ungdom som har vært utestengt fra vanlig politisk virksomhet, fra vanlig politisk oppdragelse, fra kunnskap om samfunnet og demokratiet. Den er øvet i vanlig politisk virksomhet og i nøytern å saklig gransking av problemene. Den har sett i svart og kvitt, for den enkelte, har problemene vært dødsens alvorlige, men politisk ukompliserte. Til dette kommer også virkelige politiske forskjellinger som har funnet sted under okkupasjonen, både i Frankrike og Belgia har f.eks. arbeiderklassen ydet den største innsatsen, mens en langrekke av næringslivets menn har gått foran i samarbeidet med tyskerne. Offiserene i den regulære armeen har ofte i de kritiske år innatt en passiv eller direkte tvilsom holdning. Derved oppstår en naturlig spenning mellom motstandsbevegelsen og kretser som i kraft av sin materielle eller militære posisjon sitter inne med en betydelig samfunnsmakt som de ikke vil gi fra seg. Resultatet blir en ofte ganske kritikklos misstenksomhet overfor de allierte motiver, overfor utefronten, overfor alle som har personlige posisjoner å forsøre som ikke er sprunget ut av hjemmefrontens kamp, en misstenksomhet som får sin styrke av års lidelser og drømmer og sin kompliserte karakter av at den tildels kan være begrunnet: den allierte overkommandoen har ikke alltid tilstrekkelig kunnskap om de land hvil politikk de tvinges til i kontrållere i overgangstiden. Det kan finnes sterke krefter som motsetter seg en konsekvent opprydding bland dem som har samarbeidet med tyskerne osv.. Ikke desto mindre har de politiske krisene sin vesentlige grunn i det faktum at krigen ennå ikke er slutt, og at de okkuperte folk ikke er vant til å se den fra den aktivt krigførende parts synspunkt.

Forørig er forholdene ytterst forskjellige fra land til land, sjøl om visse problemstillinger går igjen. Den langvarige spenninger mellom de Gaulle og vestmaktene hadde sine årsaker i kravet om at militære hensyn skulle stilles i første rekke, i en viss mangel på politisk elastisitet hos begge parter, i en viss engstelse for hva de Gaulle representerte politisk, men først og fremst i en viss mangel på lydhørhet i de anglosaksiske land når det gjaldt det som foregikk i de okkuperte land. Anerkjennelsen av de Gaulle ble kjempet gjennom av den franske motstandsbevegelsen.

Anerkjennelsen av den franske regjeringen kom kort tid etter at Churchill og Roosevelt hadde erklært at dette ikke kunne skje før det franske folket sjøl hadde gjort det i valg. Anerkjennelsen ble trumfelt gjennom av Eisenhower som markert faren ved å føre en skjematiske politikk overfor de befriedde nasjoner. Etterpå erklærte Roosevelt at anerkjennelsen ikke kunne innebære at Frankrike straks skulle få delta i overlegningene om etterkrigssikkerheten, men så kom imidlertid Churchills og Edens besök i Paris som endte med at Frankrike ble innbudd til å delta i Europakommisjonen. Derved var Frankrike igjen blitt en alliert stormakt, men det betyr ikke at den fransk-britiske ententen uten videre gjennopptår i sin gamle form. Frankrike begynner igjen å føre en europeisk politikk, hvis uavhengighet skal bygges på det faktum at det både er en Atlanterhavsmakt som samarbeider med Storbritannia, og en kontinental makt som fram for alt vil samarbeide med Sovjet-Samveldet. Den franske regjeringen har sagt fra klart om at når det gjelder politikken overfor Tyskland må Frankrikes stemme veie like meget som de andre allierte stormaktene.

Men ved siden av de ytre skjerper den fortsatte krigen også alvorlige indre problemer i Frankrike. Til tross for den ytterst radikale utviklingen i Frankrike, som sist gav seg uttrykk i regjeringens ensstemmige beslutning om total sosialisering av alle mors betydningsfulle industrier, fortsetter, synes frykten i de anglosaksiske land for politiske utskaier å være blitt mindre. Den provisoriske nasjonsregjeringen som nylig var sammenimponerte ved politisk modenhet og unsvarlighet. Flertallet i regjeringen bestod av motstandsbevegelsens representanter, og det utpreget ungdommelige innslaget gjorde et sterkt inntrykk, men ingen fant på å misstene at beslutningen om dyptgående økonomiske og sosiale reformer ble båret fram av noen forbiligende stemningsbølge. Innenriksstyrkene, FFI, har gått opp i armeen som sjølstendige enheter, og samarbeidet med de regulære styrkene har gått over forventning.

Anderledes stiller det seg ned den såkalte "patriotiske militisen" som har en overhøye kommunistisk ledelse og som ikke hørte til FFI. Så vidt man kan skjonne, innebar de allierte anerkjennelse av den franske regjeringen, at disse styrkene skulle opploses og avvepnas, fordi man ikke kunne tolerere irregulære, uoppnøyd vepnede styrker like oppunder kampsonen. Om berettigelsen av dette synspunkt er det vanskelig å si noe sikkert. Disse beskyttelseskorpene, som under okkupasjonen fungerte som et slags gendarmeri (illegal), synes å ha vært ganske sterke, sanssynligvis mellom hundre og to hundre tusen mann. Regeringens krav om at militisen skulle opploses, med en forordning om at det var straff-

bart å ha våpen uten tillatelse, vakte kraftig motstand først og framst på kommunistisk hold, men også innenfor motstandsbevegelsens ledende kader forøvig. Det virket som en unødvendig desavuering av noe som naturlig hadde vokset fram under okkupasjonen, og man hevdet at regjeringen saknet andre ordener for å bekjempe den femte kolonnen som ennå eksisterte i Frankrike. Den kommunistiske partiledelsen sendte ut et opprop om at parti- et ville motsette seg regjeringens beslutning, men de to kommunistiske ministrene gikk ikke ut av regjeringen. Såvidt man kan forstå har man seinere i arbeidet seg fram til et kompromiss som ble foreslatt av motstandsrådet, om at militisen skal fortsette underordnet de kommunale myndighetene, med andre ord som kjernen i et nytt gendarmeri.

I Belgia ga de politiske krisene seg ganske anderledes alvorlige uttrykk. Det skyldes dels at landet i sin helhet ennå er militærsone med den allierte overkommandoen som høyeste myndighet, dels den materielle krisesituasjonen. Det har ikke vært mulig å skaffe Belgia forsyninger utenfra på grunn av at alle havner helt disponeres for armeenes forsyninger. Det samme gjelder storstedelen av transportvesenet. En meget stor del av industrien står stille på grunn av råstoffvansketheter, også når det gjelder kullgruvene som mangler pitprops. Resultatet er blitt en uhyggelig mangel på mat og kull. Over hele Belgia er elektrisiteten stengt hele dagen. Alt dette har ført til en voldsom opposisjon mot regjeringen Pierlot som angripes for sin manglende evne til å løse de økonomiske vanskene. Opposisjonen er særlig sterkt fra kommunistisk hold og fra gruvearbeiderne som ennå for en stor del er arbeidslös, men den representeres forørig av næsten hele motstandsbevegelsen uansett politisk innstilling. Det ser ut som om det holder på å utvikle seg en slags folkfront på hjemmefrontbasis, og regjeringens fundament blir mere og mere begrenset til høyrepartiene, sjøl om de fleste andre ennå slutter loyalt opp om den. Det synes også å være slik, bl.a. etter hve det innrømmes på regjeringshold, at eksilregjeringen foretok seg lite for å forberede nettopp denne siden av oppgavene etter befrielsen. Men stort sett skyldes krisen i tvangssituasjon skapt av krigen sjøl, og den kraftige opposisjon mot regjeringen kommer vel først og fremst av at representantene fra den gamle London-regjeringen har vist seg uvillige eller ute av stand til å solidarisere seg med de strømningene som har vokst fram under okkupasjonen. Dette kom også til uttrykk når det gjaldt oppryddingen blandt samarbeidsfolkene, som i Belgia har vært forholdsvis tallrike, særlig bland den økonomiske overklassen og bøndene. Regjeringen har gahske visst grep til drastiske åtgjørder. Ikke mindre enn 56000 samarbeidsfolk er arrestert. De gamle pengesedlene ble innredd og alle bankkonti sperret for å komme dem på sporet som har beriket seg under okkupasjonen. Det viste seg da at man ikke hos bønderne kunne finne seddelhamstring av beløp på opptil flere millioner francs. Ikke desto mindre erklærte man på hjemmefronthold at gjerdene er utilstrekkelige. Samtidig som det sitter framleies sabotorer mot tyskerne i fengsel, får mange virkelige quislinger gjort, f.eks. industrifolk som under hele okkupasjonen har arbeidet for tyskerne. Det som imidlertid gjorde krisen akutt, var regjeringens beslutning om at de militære motstandsorganisasjonene skulle opploses og avvepnes innen den 20. november. Denne såkalte "kvite armeen," som omfattet ca. 60000 mann, ydet en betydelig innsats under den korte tiden da kampane pågikk i Belgia. Motstandsbevegelsens ledelse protesterte, og kommunistene erklærte at de ikke ville bøye seg, stilte krev om at "den kvite armen," som i Frankrike FFI skulle opptas i den regulære armen, og hevdet forørig at den var umulig for bekjempelsen av den femte kolonnen og ekstremt reaksjonære aktivistiske kretser som ble beskyldt for å gjøre med kupp-planer. De politiske motsetningene i Belgia sjøl er nemlig betydelig større enn i Frankrike hvor de reaksjonære på en langt mere utvetydig måte hadde kompromittert seg ved oppslutning om Petain eller Laval. Man har derfor i Belgia den situasjon at reaksjonære kretser, fra industrien eller armen, spesielt kan bekjempe hele motstandsbevegelsen i de krasreste og mest aggressive former. Med all sin kraft har de motsett seg oppryddingen blant samarbeidsmennene. På den andre siden har kommunistenes innflydelse vokst sterkt, sjøl om den ikke er så sterkt som i Frankrike, og "den kvite armen" stod på ingen mite under kommunistisk ledelse. Regjeringen holdt imidlertid fast ved sin beslutning og satte i gang husundersøkelser og kroppsvistasjoner på gatene for å få tak i dem. Dette førte til at tre ministre tråtta ut av regjeringen, de to kommunistene samt lederen for motstandsbevegelsens sentralråd. Kommunistene sendte ut parole om at alle soldater i "den kvite armen" ved fristens utløp skulle demonstrere på gatene med våpen. Resultatet ble at de allierte øverstkommanderende i Belgia, general Erskine, lovet den belgiske regjeringen at de allierte armeene skulle være behjelplig med å opprettholde orden og sikre gjennomførelsen av regjeringens forordning. Derved syntes saken stillet spissen. Sannsynligvis må man kunne gå ut fra at det er de allierte militærmynghete som her (som i Frankrike) har følgd at de vepnede motstandsgruppene skulle opploses.

ses. At man ikke traff den samme ordningen som i Frankrike med oppbakning i den regulære armen som selvstendige enheter, skyldes derimot uten tvil motstand fra armeens side. General Erskine grep imidlertid inn også på en annen måte, ved å drøfte situasjonen med motstandslederne, også komunistene, og resultatet ble et opprop til befolkningen om å bevare ro og orden og respektere regjeringens beslutning. I øyeblikket synes den akutte krisen over. Men det finns ennå meget konfliktstoff i landet, som ikke kan bli helt fjernet før folket ved alminnelige valg blir i stand til å beherske den politikk som skal føres overfor de kretser som har stillet seg på siden av hjemmefronten.

Den belgiske krisen har en helt nasjonal karakter, sprunget ut av rent belgiske forhold. Likevel gir den visse lærdommer. Den viser at man på forhånd må være klar over at befrielsen reiser et utall av materielle problemer som ikke kan løses i første omgang, og at en regjering i et land som ennå er underlagt allierte militære myndigheter, er bundet på en måte som virker ubegripelig for mange som ikke er klar over den virkelige situasjon. På samme måte skal man være klar over at de disposisjoner som treffes av den allierte overkommandoen og som ofte virker diktatoriske, kan ha tvingende militære motiver som det ikke er mulig å meddele i øyeblikket. Det betyr ikke at man ikke skal gi uttrykk for kritikk når man føler at den er uberettiget. Storbritannia og USA regjeres like lite som noe annet land av bare engler og idealister. Under et besøk i London fornødig arbeidet den belgiske utenriksminister Spaak for en belgisk-britisk alliance, men britene har no inntatt en temmelig reservert holdning, som sikkert delvis skyldes innsikten om at ingen avtaler har noen mening for folkene i de befridde land får høve til å si sin mening. Man ønsker ikke på britisk hold ved vidtgående avtaler å styrke prestisjen for politiske grupperinger som kanskje ikke har folkets fulle tillit.

Ø S T F R O N T E N .

Den tyske krigsmakten har i vinter tross alt kunnet skaffe seg en seier, av liten moral og militær betydning, men likevel følelig for de forente nasjonene: nemlig over den tsjekkoslovakiske armen. I slutten av august gikk de høne til aksjon da tyskerne skulle til å besette Slovakia for alvor, vangsmobilisere alle stridsdyktige slovaker og dermed umuligjøre all seinere vepnet innsats fra slovakenes side. I den første tiden hadde styrkene en ganske betydelig framgang, bl.a. takket være at størstedelen av den regulære slovakiske armen med dens overstkommandørende general Callos i spissen gikk over til den tsjekkoslovakiske hjemmearmen. En tid var halvparten av Slovakia befridd og den tsjekkoslovakiske republikken ble proklamert i bøvedkvarteret Banska Bystrica. General Rudolf Viest ble av den tsjekkoslovakiske regjeringen sendt hjem fra Storbritannien for å overta ledelsen av armen. En tid ble det talt mege om at tsjekkoslovakene operasjoner var samordnet med den røde armeens framtrengning gjennom de slovakiske Karpaternasjene, men det er lite sannsynlig at man på tsjekkoslovakisk hold virkelig har regnet med støtte fra russerne. Disse kunne jo lenger øst med langt mindre omkostninger bane seg veg til det ungarske slettelandet. For tyskerne var derimot Slovakia en bastion av den aller største betydning fordi den var den nordlige forankring i den såkalte "Wien-Linjen." Derfor ble det sendt ikke mindre enn 7 tyske divisjoner mot Viests styrker, som ganske visst også hadde tanks og fly, men likevel tallmessig og materielt var helt underlegen. Ennå en gang viste det seg hvor vanskelig det er for irregulære styrker å gjøre seg gjeldende mot en velutrustet regulær armé. Tsjekkoslovakene ble drevet bort fra Banska Bystrica. Viest ble tatt til fange med endel av sine folk, mens rasten flyktet opp i fjellene for å fortsette med gerilja i mindre malestokk. General Callos flyktet til russerne. Etter en tysk melding som ikke er usannsynlig, falt 4000 slovaker, mens 15000 ble tatt til fange. Men en må huske på at i noen kritiske uker da russerne marsjerte opp på den ungarske fronten og bygget ut sine lange forbindelseslinjer, ble store tyske styrker bundet i Slovakia. Den tsjekkoslovakiske armen har derfor en del av æren for de russiske seirene i Ungarn.

I årets siste måneder har slaget om Budapest rast, til dels som ren skyttergravskrig. Tyskerne satte inn sterke reserver. Det var åpenbart at de aktet å forsvarer den ungarske hovedstaden like hardnakket som den polske. Det gjaldt å vinne tid for dem, så de kunne skape en sterkt forsvarslinje lengre øst - foran Wien. Det er tydelig at tyskerne har et sterkt grep om den ungarske armen, men det antydes likevel på tysk hold at praktisk talt ingen ungarske styrker er satt inn ved fronten. Denne tilbaketrekkningen begynte etter at ungarske avdelinger begynte å gå over til russerne. På den annen side synes den ungarske flygdaladelen som behersker armen, framleies lammet av ubesluttoshet, frykt for sin egen framtid og snevre standsinteresser. Tross alt var ikke mindre enn en tredjedel av det ungarske underhuset samlet da naziregjeringen Szalay fikk sine fullmakter.

Det så ut som russerne ikke ønsket å gjøre Budapest til et nytt Warszawa. Istedet innledet de kompliserte omfatningsoperasjoner. Dels gikk Malinovski over Donau på begge sider av Dómkirken hovedstaden. Og det ble innledet en veldig knipetangsoperasjon om hele Vest-Ungarn gjennom to framstøyt som begge sikter mot Wien i nord presset Malinovskis ennen og Petrovs fjerde ukrainske armé seg fram langs den slavisk-ungarske grensen nord for Donau i retning Bratislava. I sør rykket Tolbjukins trede ukrainske armé fram langs den jugoslaviske grensen støttet av Titostyrkene i Dravatangen for å få nå Wienområdet fra sør.

De tyske forsökene på å organisere "folkeforsvar" ved Østerrike har møtt på visse vanskeligheter, bl.a. på grunn av mytterstemming i den østerrikske folkestormen. Østerrike er forøvrig i disse dager gjenstand for internasjonal oppmerksomhet ved at erkehertug Otto har kommet til Europa og slått seg ned i Lisboa. På visse hold antydes at en restaurering av Habsburgmonarkiet igjen er litt aktuelt. Otto har tidligere hatt konferanser både med Churchill og Roosevelt. Det er i alle fall ikke tvil om at Vatikanet og visse amerikanske kretser arbeider for en slik ordning. Men ingen europeisk statsmann med noen realitetssans kan vel et øyeblikk føle på at noe slikt kan eller bør gjøres. Sist av alle vil østerrikerne sjøl godta en slik tanke. --- For øyeblikket er Budapest totalt omringet, og kampene inne i sentrum av byen gikk mot sitt sluttstadium ut i juledagene. --- På den øvrige del av østfronten har det i vinter hersket relativ ro når unntas Kurland, hvor russerne har hatt to offensive og den siste vedvarer. Tyskerne forsvarer seg inntatt og framgangen har ikke vært særlig stor her for russerne. Det er heller ikke satt igang noen ny aksjon mot Øst-Preussen, men været har også vært usedvanlig mildt og regnfullt.

E L L .

Har forholdene i Frankrike og Bulgaria vært sers vanskelige, så er dog intet å regne for ved siden av Hellas. Men det er forsiktig ikke noe nytt. Landet har i de siste 20 år vært plaget av indrepolitiske krise med det ene diktatur etter det andre. Generaler og politikere har boltret seg på makts tinder. En kunne derfor ikke vente noe annet i et land som før krigen var 100% diktatorisk styrt - enn at meget skarpe politiske motninger måtte komme for dagen etter befrielsen. Hungersnöden herjer framleis i en uhverdig grad, og inflasjonen er like ustabil som i Tyskland i 1923. --- Hos greske partier for den greske utefronten har det kommet til uttrykk en direkte gresk imperialisme, bl.a. med krav på bulgarsk og jugoslavisk område, til og med på Cypern. Regjeringen Papandreas har tatt skarp avstand fra dette og fastslått at Hellas' krav er begrenset til Tolvøyene og Nord-Epirus, tidligere albansk. --- Som i flere andre befridde land balanserer imidlertid regjeringen mellom en venstreopposisjon som støtter seg til den tidligere regulære armen, og en venstreopposisjon som skriver seg fra motstandsbevegelsen. Regjeringen har tatt kraftige åtgjørder mot hærenes elementene som under befrielsen ved flere anledninger grep til våpen mot motstandsgjengene, og deres beryktede "organisasjon" er blitt oppløst. Politiet ble straks etter befrielsen erstattet av motstandsbevegelsens milits. Hjemmearmen, "ELAS," som omfattet ti divisjoner på 50000 mann og en reserve på 10000 under kommando av general Stefanis Sarafis, SKAIAKME skulle utgjøre kjernen i den nye nasjonale armen. Men så ble det plutselig bestemt at militsens politioppgaver den 1. desember igjen skulle overgå til gendarmeriet, og at militsen skulle avvepnes. Dette vakte også i Hellas en forbrytret motstand innenfor den greske befreielsen, EAM. Over hele landet nektes man blankt å la dette skje, ingen våpen ble avlevert, og da man med makt ville trumfe dette igjennom, kom det til kamper. Den britiske øverstkommanderen i Athen støttet opp om regjeringen. Under kampene som har vart til og etter julen, har EAM-styrkene tilsvynelatende mestret situasjonen. Det har vel vært mistillit liten smidighet fra andre sider. Det var egentlig forutsetningen at forfatningsspørsmålet skulle avgjøres ved folkeavstemning, som det uttaltes fra regjeringens hold for flere uker siden, vi 90% av befolkningen stemte for republikken. Det visste seg imidlertid at den militaristiske reaksjonen ikke var slått ur. Folkene ble ikke mindre kompliserte når en tenker på at britene har store politiske og økonomiske interesser i Hellas. Like før jul ble det optatt forhandlinger om man kunne få fram til et kompromiss. Det har tatt tid, men ser no ut til å gå i orden. Like før nyttår meldes at Papandreas vil gå av, og at det skal opprettes et regentskap med erkebisoppen av Athen i spissen. Dette skal så fungere til valgene er avholdt.

L I B E R T Y - S K I P E N E .

Man har i USA diskutert muligheten av å la ombygge 500 Liberty-skip for å tilfredsstille de allierte nasjoners tonnasjebehov, i forste rekke Holland,

hurtigst mulig etter krigen. Ombygning må til, da disse 1 0000 tonn store skip med sitt noværende maskineri ikke gjør større fart enn 10 knop - og brenner 30 t. olje pr. dag.

Man vil no bytte ut dampkjelene og -maskineriet med 4000 hk.diesel eller diesel-elektrisk maskineri, som vil gi skipene en fart av 14 knop. Skipene kan drives med denne fart uten større forandring i skrogets form. Det beregnes at ombygningen bare hva bensinsomkostninger angår, vil medføre en besparelse pr. skip på en kvart million kr. årlig, bortsett fra fartsökningen.

De ombygde skipene antas dog ikke å få noen særlig lang levealder. De vil måtte gå på skraphaugen så snart som mer tidsmessig tonnasje blir tilgjengelig. Ombyggningen må skje hurtigst mulig, og man beregner at General Motor kan levere det diesel-elektriske utstyr på korteste tid. Denne bedrifts enorme krigskapasitet kan så allikevel ikke stoppes med en gang krigen slutter.

Planen kan teknisk sett realiseres uten større vanskeligheter. Vanskeligere stiller spørsmålet seg sett ut fra handelspolitisk synsvinkel.

U. S. A.'S STANDARDSKIP.

Fra "Motor Ship" for nov. 1944 henter vi nedennevnte opplysninger om standardskipene, som består av fraktskipene C 1, C 2 og C 3 samt Liberty- og Victory-typene. I rubrikkene nedenfor gir første tall skipstype, 2.Tdw.tonnasje. 3.Brt.tonnasje. 4. Fart. 5.Antall bygd. 6. Antall som ennå skal bygges. 7.Pris pr.tdw. i pund.

C.1.	7300.	5100.	14.	180.	74.	1040.
C.2.	9700.	6085.	16.	137.	40.	1440.
C.3.	12500.	7800.	16½.	139.	77.	1360.
Victory.	10500.	6700.	15.	90.	430.	1120.
Liberty.	10500.	6700.	16-11.	1900.	150.	820.

S I D E N J U L A F T E N C A 1 5 F L Y A L A S M E R .

Nyttårskvelds fm. slo plutselig endel, al lierte fly ned over Oslo s. sentrum. Det ble sluppet bomber. Angrepet kom uten at det fra tysk side var gitt flyalarm. Etter bombene var falt, ble det gitt offentlig flyalarm. Flyene gikk i 50 a 100 m. høyde. Huset hvor tidligere Parkheimen holdt til (Drammensvegen ved Glitnegården) ble totalt ødelagt. Det var no brukt av tysk SS politi. I øverste etasje bodde Rediess's kontordamer. Der er også skader på Viktoria Terrasse og Glitnegården. Dessverre omkom et betydelig antall nordmenn. En trikk som befant seg like ved, ble i fart slengt av sporet. -- Vi skal seinere komme tilbake til saken. Vi vil bare ved denne anledning påtale at tyskerne - ved ikke å gi flyalarm - bærer ansvaret for at sorg er bragt inn i så mange norske heimer i Oslo.

"NORSK FRONT." : Årets första ordinære nr. kommer torsdag.

~~NORSK FRONT~~

Nr.2. Torsdag 4.jan.1945. 3.årgang.

SAMMENDRAG AV NYHETER FOR ONSDAG

V e s . : If julehelgen ble tyskernes motoffensiv i Ardennerne sluttet, og de er siden blitt kastet en del østover. Denne Fredag skutte tyske panseravdelinger som rykket mot Maas, ble omringet og knust. Rochefort er etter på allierte hender. Amerikanerne har forøvrig hele tiden hatt et fokus på de tyske flanke- ne. Særlig på sydflanken fant det sted et voldsomt slag. Den 3. arme' satte inn en kile mot byen Bastogne i sekkens vestlige del (ca. 10 km fra Luxembourggs grense). Byen og området uten til demper i de allierte hender. Frontlinjen løper no fra Monschau i vest til S for Malmedy. Derpå SV til Stavelot, Marche og Rochefort. Derpå SØ til St. Hubert, og så øst midtveis mellom Libramont og Bastogne til Echternach (NV for Trier og Siegfriedlinjen). - Tirsdag ble det meldt at amerikanerne hadde inntatt Echternach og var gått over elva Sur. Den tyske Ardennensekken kommer ved disse flankestøt i en stadig vanskeligere stilling. Lengere V ble Moissi og Romagne erobret. - Tyskerne gikk ellers nyttårveld til et angrep lengre S, på 7. arme's front. Ved Bitsch (i Maginotlinjen) vant de litt terreng, men onsdag kveld meldtes at de allierte var gått til motangrep. Onsdag meldtes også at tyskernes angrep på Saar- og Pfalz-frontene mellom Saargemünd og Rhin hadde ført til en mindre tysk terengvinning rett V for Saarbrücken. - Ellers meldes det om kraftig alliert press også på nordflanken, ved Mondschau. Det meldes også at av 900 tanks tyskerne satte inn i Ardennen-slaget er over halvparten ødelagt. - Veldig allierte fly-styrker har ydet verdfull hjelp ved å bombardere de tyske kommunikasjonssentra bak fronten og i Tyskland. 45000 tonn bomber er kastet på ty. mål i løpet av 10 dager. Onsdag kveld

NT

3. iergang.

- 5 -

en. Von Rundstedts
var å lette trykket
mingen mot Ardennene.
onten av kilen stadig
besatt 25 km. av veien
annen hovedvei, St.
tanks står allerføde
andsbyen Bonnerue er
rundringer og både Ø
istet 21 tanks. Kilens
et sine tankstyrker
ne blir trukket inn
amerik. general Brad
n storartede innsats
kom overraskende
en mot vitale deler
enorme, langt over
ed seinere operasjо-
mønstöt. Tyskerne er
en stabilisert N og
-hone-kanalen. Det
iset 25 km. fra byen.
halvannen million
et. i den amerik.
ring av sivilbe-

å vingene dag og
•Tallrike amerik.
Frankfurt. Itali-
e sjöstridskrafter
et annet var synke-

holder sine stiller på de utenkanske. Tyskerne satte edstaden foregå i de

heftigste kampene no i Rests sentrum hvor russene har tatt ytterligere 350 kvartaler, og i utkanten av byen har de tatt flere fabrikker og er flyplass.- På den annen side av Donau er russene avansert ytterligere og står næ Komaron og mindre enn 90 km. fra den østerrikske grense. Dette betyr at de tyske angrepsstyrker / for Donau kan bli omringet. Tyskerne tapte her 60 tanks.- - Titos styrer har anobret 4 tyske baser i det nordvestlige Jugoslavia.- - Moskva melder at garnisonen i Budapest har tept 50000 mann i falne, fanger og sårede. Riksdagsbygningene og børser ble stormet så hurtig at tyskerne ikke rakk å sprengje bygningene i lufta.

Ø s t e n: Amerikanerne har gått i land på Luzon, hovedøya i Filippinene. Landgangen ble foretatt etter flere dages uoppnørlig flysrep. Invasjonsflåten talte 800 skip. Landgangen foregikk på vestsiden av øya, samme sted japanene gjekk i land for 3 år siden. Området er flatt og letter ~~j~~ høy grnd oppmarsjen. De amerik. styrker ruller opp-
fortset videre.

Side 12.

hurtigst mulig etter noværende maskineri i

Man vil no bytte elektrisk maskineri, s fart uten större faresomkostninger angå bortsett fra fartsökn

De ombygde skipene på skraphaugen så snart hurtigst mulig, og man på korteste tid. Denne en gang krigens slutte

Planen kan teknisk spørsmålet seg s ett

Fra "Motor Ship"ene, som består av fabrikken nedenfor gir 5. Antall bygd. 6. Ant

C.1. 730
C.2. 970
C.3. 1250
Victory. 1050
Liberty. 1050

S I D

Nyttårskvelds fm sloppet bomber. Angre var falt, ble det gitt tidligere Parkheimen var no brukt av tysk så skader på Viktoria nordmenn. En trikk som seinere komme tilbake ved ikke å gi flyl heimer i Oslo.

Meldtes at 1100 bombere og 600 jageres angrep (for 12. dag i rekke) ty. mål, særlig ved den belg. grense, Köln og Frankfurt.

S t : Sluttkampen pm Budapest går sin gang. Sivilbefolknings lever i kjellerne mens det kjempes fra gate til gate, hus drept under de tre siste døgn. I Tsjekkoslovakia inntak russene Lamon nær Jernb. knutepunkt Lutschule. Onsdag meldtes at store ødeleggelsener. Universitetet som ty. hadde bygd ut til sterke forsvarsverker, ble stormet. Varen og maskiner er ført til Tyskland.

H e l l a s : Erkebisop Damaskinos er av kong Georg utnevnt til regent. General Plastiras har dømt den nye regjering. Men kamperne fortsetter.

T y r k i a : Nasjonalforsamlingen här ensstemmig vedtatt å bryte den diplomatiske forbindelse med Japan.

J a p a n : Amerikanske bombere fra Skipan har etter kommet industrielle mål i Japan.

F R A D E N N O R S K E O V E R K O M M A N D O

N O E N O R D T I L D E F Ø R S K J E L L I G E Y R K E S G R U P P E R

A R B E I D E R E : Beskytt ditt arbeidssted hvis tyskerne angriper det. Hjelp landsmenn hvis de av en eller annen grunn må sette din fabrikk eller ditt verksted ut av drift. Ver førstemann til å følge parolen hvis norske eller allierte myndigheter eller Hjemmefrontledelsen oppfordrer til streik.

F O R R E T N I N G S F O L K : Gjør det dere kan for å hjelpe sivilfolket og hjemmefrontsfolk med hemmelig fordeling av forsyninger. Gjør så meget som mulig av lageret på et sikkert sted for å forhindre at det faller i tyskernes hender.

O F F E N T L I G E T J E N E S T E M M E N N : Ver beredt til å utføre alle ordre som blir gitt av norske eller allierte myndigheter eller den norske Hjemmefrontledelsen.

B U N D E R : Gjør alle forsyninger og hold dem i reserve for den norske befolkningen. Ta vel imot landsmenn, norske og allierte soldater som trenger deres hjelpe. Husk at frigjöringen vil skape et øyeblikkelig forsyningsproblem som bare kan løses gjennom fullt samarbeid og godvilje fra bordenes side.

H U S M Ö D R E : Vær gjestfri mot alle som kjemper mot tyskerne. Skjul dem og gi dem mat. Hvis det er mulig, så begynn forberedelsene

ned en gang. Gjør litt holdbare bær hv. s det på noen måte er

S J Ö F O L K : Hjelp til med å beskytte båtene slik at de ikke blir senet av tyskerne. Hvis det er fare for bes. gleggelser, så må ventiler åpnes og viktige deler fjernes fra maskinene.

U N G D O M M E N : Slutt dere til & Hjemmefrontens rekke hvis der blir en det. Vær klar til å dele ut flyblad, gjøre sambandstjeneste og bistand til norske og allierte tropper. Kjennér du omegnen godt nok til å kunne være vegviser? Pakk en ryggsekk med litt kler og mat slik at du kan være klar i løpet av kort tid.

Denne veilederingen må nå fram til alle nordmenn. Hvis det er mulig, skriv den av og send den videre.

N Y T T Å R S H I L S E N F R A H J E M M E F R O N T E N S L E D E L S E

I året som er gått har den norske hjemmefront tatt på seg større oppgaver og vunnet større seire enn noen gang tidligere, både i den sivile og militære kamp. Dette har bare vært mulig fordi det er blitt vist et samhold, en disciplin og en offervilje som aldri før under krigen. Hjemmefronten og folket er ett. - Hjemmefrontens Ledelse retter en varm takk til alle kanter for denne innsats. Den har kostet mange ofre. Med smerte, men også i stolthet og dyp takknemlighet minnes vi dem som har gitt sitt liv i kampen for den felles sak. Vi sender samtidig vår hilsen og takk til dem som ofret frihet og helse. Deres eksempel skal mane oss til å føre kampen videre i den samme ukuelige og tillitsfulle ånd. Hver mann skal vite at hans sidemann i rekken er uten svikt. - Ute og inne har 1944 bragt avgjørende seire. 1945 skal bringe avgjørelsen og seieren, men det nye året vil også stille krav, store krav til oss. Vi må slutte våre rekker. Hver mann og hver kvinne, våpenlös eller vepnet, må gjøre sin plikt fullt ut. Vi er forvissset om at det norske folk i enighet også vil bestå denne prøven og at det vil bevare den samme demokratiske disciplin som har vært vår styrke i kampen, når vi legger våpnene ned og tar fatt på gjenreisningen av et herjet og utarmet, men fritt og folkestyrkt land.

K R O N P R I N S O L A V : sendte en nyttårsbrev til alle nordmenn, ute som hjemme. Han sa bl.a. at ute i horisonten kunne vi noske seiren. Men før vi når så langt, kommer vi til å bli utsatt for nye, store lidelser og prøvelser.

N T .

3. irlang.

S D G :

en. Von Rundstedts var i lette trykket ningen mot Ardennene. konten av kilen stadig besatt 25 km. av veien annen hovedvei, St. tanks står allerede andsbyen Bonnerue er rundringer og både Ø istat 21 tanks. Kilens et sine tankstyrker ne blir trukket inn i amerik. general Bradl storartede innsats kom overraskende en mot vitale deler enorme, langt over ed seinere operasjonsmotstøt. Tyskerne er en stabilisert N og Rhone-kanalene. Det nset 25 km. fra byen halvannen millioner av den amerik. ering av sivilbe-

å vingene dag og tallrike amerik. Frankfurt. Italia- e sjøstridskrefter et annet var synke-

er holder sine stil- ler på de uten- bøke. Tyskerne satte

heftigste kampene no i Østerrike omkring Wien. I hovedstaden foregår de kampene i Rests sentrum hvor russene har tatt ytterligere 250 kvarta- ler, og i utkanten av byen har de tatt flere fabrikker og en flyplass. - På den annen side av Donau er russene avansert ytterligere og står nærmere enn 90 km. fra den østerrikske grense. Dette betyr at de tyske armérsstyrker for Donau kan bli omringet. Tyskerne tapte her 60 tanks. - Titos styrker har ankommet 4 tyske baser i det nordvestlige Jugoslavia. - Moskva melder at garnisonen i Budapest har tapt 500000 man i falne, fanger og sårede. Riksbygningene og borgene er stormet så hurtig at tyskerne ikke rakk å sprengne bygningene i lyset.

O s t e n : Amerikanerne har gått i land på Luzon, hovedøya i Filippinene. Landgangen ble foretatt etter flere dages uophørlig flyrep. Invasjonsflåten talte 800 skip. Landgangen foregikk på vestsiden av øya, samme sted japanene gikk i land for 2 år siden. Området er flatt og letter i høy grad oppmarsjen. De amerik. styrker ruller opp forstapide

Side 12.

hurtigst mulig etter noværende maskineri i

Man vil no bytte elektrisk maskineri, fart uten større fare, selsomkostninger angå bortsett fra fartsøkn.

De ombygde skipene på skraphaugen så snart hurtigst mulig, og man på korteste tid. Denne en gang krigen slutter.

Planen kan teknisk spørsmålet seg s ett

Fra "Motor Ship"ene, som består av fabrikken nedenfor gir 5. antall bygd. 6. Ant

C.1.	730
C.2.	970
C.3.	1250
Victory.	1050
Liberty.	1050

S I

Nyttårskvelds fløllopet bomber. Angrevene var falt, ble det gitt tidligere Parkheimen var ikke brukt av tysk så skader på Viktori nordmenn. En trikk seinere komme tilbake - ved ikke å gi flyaheimer i Oslo.

Fra hjemmefronten:

BOMBEANGREPET PÅ OSLO. I vår nyttårsutgave nevnte vi at tyskerne - ved ikke å gi flyalarm - bar det fulle ansvar for at så mange nordmenn mistet livet. Det er å befrykte at tallen på omkomne vil bli over 100. Vi slår fast: offentlig flyalarm ble gitt etter at bombene var droppet. Mandag sendte London Radio ut dette kommunike: Britiske mosquitofly rettet søndag et angrep mot Viktori Terasse i Oslo. Da flyene annen gang kom over kastet sine bomber, men vendte hjem med sin bombelast. - Det forlyder også at tyskerne nylig har lett Vikt. Ter. bli kamouflert. Dette kan vel også ha hatt sin betydning. Ellers må vi gjøre også finninsiktningen. Tallet på drepte tyskere vites ikke med sikkerhet, men skal være mellom 100 - 200.

BERGENSBANEN: Lørdag 16. des. ødela sabotører på B. banen 5 jernbane

KULELAGRENE: Etter det store kuppet i Oslo hvor SKF's hovedlager ble ødelagt, har en lang rekke fabrikker blitt tatt, sist på ymse steder i Vestfold.

DE STADIGE FLYALARMENE ved Oslofjorden er lettere å forstå når en hører om den livlige troppeutskirningen herfra til Tyskland. Det er visstnok meningen at alle de troppene som sted i Finnland skal sendes nedover. Utskipningen foregår langt fra Moss, Sandefjord, Tønsberg, Dalen, Portland etc.. En kan ikke vente at de allierte vil se på dette som det skulle være turistattrakt.

SABOTASJEN PÅ THUNES MEK+VERK, SKOYEN. Det foreligger nærmere enkelheter om sabotasjen her den 15. des.. To store damplokomotiv ble ødelagt ved sprengning av sylinderne, og ett elektr. lokomotiv ved sprengning av kompressoren. Videre ødelagt en stor boggivogn for trsp. av jernb. tankvogner. Likeså ødelagt 5 jiggene tilføringsmekanismen på Bofors luftvernkanoner samt enkel flere måneder å erstatte dem. Grunnet denne sabotasjen forsinkes våpenfabrikk har plasert for levering hos en rekke norske vederifter.

RASSIA av ty. politi tirsdag i Gabelsgt. og Vestheimgt..

NORSK FRONT

N.T.

3. iring.

S D G:

en. von Rundstedts
var å lete trykket
mingen mot Ardennene.
onten av kilen stadig
besatt 25 km. av veien
annen hovedvei, St.

tanks står allerede
andsbyen Bonnerue er
rundringer og både Ø
istet 21 tanks. Kilens
et sine tankstyrker
ne blir trukket inn

amerik. general Brad
in startede innsats
kom overraskende
en mot vitale deler
enorme, langt over
ed seinere operasjon
mønstret. Tyskerne er
en stabilisert N og
-høne-kanalen. Det
iset 25 km. fra byen
halvannen million
et. i den amerik.
ring av sivilbe-

å vingene dag og
Tallrike amerik.
Frankfurt. Italia-
e sjøstridskrefter
st. annet var synke-

holder sine stil-
ler på de uten-
iske. Tyskerne satte

heftige kamper raser omkring Esztergom. I hovedstaden foregår de heftige kamper no i byens sentrum hvor russene har tatt ytterligere 350 kvarta-ler, og i utkanten av byen har de tatt flere fabrikker og en flyplass. - På den andre siden av Donau er russene avansert ytterligere og står nå Komaron og mindre enn 90 km. fra den østerrikske grensen. Dette betyr at de tyske artilleristyrker for Donau kan bli omringet. Tyskerne tapte her 60 tanks. - Titos styrker har anset 4 tyske baser i det nordvestlige Jugoslavia. - Moskva melder at garnisonen i Budapest har tapt 50000 mann i falne, fanger og sårede. Riksbygningene og borgene stormet så hurtig at tyskerne ikke rakk å sprengje bygningene i lyfta.

Østen: Amerikanerne har gått i land på Luzon-hovedøya i Filippinene. Landgangen ble foretatt etter flere dages uophørlig flyvorp. Invasionsflåten talte 800 skip. Landgangen foregikk på vestsiden av øya, samme sted japane gikk i land for 2 år siden. Området er flatt og letter oppmarsjen. De amerik. styrker ruller oppfortsiden.

Side 12.

hurtigst mulig etter noværende maskineri i

Man vil no bytte elektrisk maskineri, se fart uten større forårselsomkostninger angå bortsett fra fartsøkn

De ombygde skipet på skraphaugen så snart hurtigst mulig, og man på korteste tid. Denne gang krigens slutte

Planen kan teknisk spørsmålet seg s ett

Fra "Motor Ship"ene, som består av fabrikken nedenfor gir 5. Antall bygd. 6. Ant

C.1.	730
C.2.	970
C.3.	1250
Victory.	1050
Liberty.	1050

S I

Nyttårskvelds flysloppet bomber. Angre var falt, ble det gitt tidligere Parkheimen var no brukt av tysk så skader på Viktoria nordmenn. En trikk seinere komme tilbak ved ikke å gi flyslopper i Oslo.

friheten kan betales for høy pris på, at er kan kjøpe katta i sekken o.a. besnerende sludder.

Hellenerne er politisk sett et lite modent folk. 20 års diktatur har sløvet dem. Ettertanke og besindighet kan det skorte på. De er impulsive - naturbarn. Og slagord fenger som krutt i tömna. Fraksjoner dannes. Fraksjoner sloss. Blodet koker. Geværene knåller. Dertil kommer også at inflasjonen og plyndring bragte flere problemer enn i noe annet okkupert land. -- Belgia og Frankrike var kjent for å mangle politisk disiplin. - Hvorfor skal no Norge måtte behøve å legge deigen i samme formen? Vi var politisk sett et modent og vækent folk. Opplysningen stod høyt. Rolig, nökternt og kaldt vurderte vi problemene. Er vi anderledes idag? La oss gå inn i vårt lönkammer og tenke hardt. Det hjelper lite være blåøyd optimist. Men ennå mindre å være svartseer. Vi skal lære av det som har hendt der ute. Rake i ryggen skal vi feie for vår egen dør. Folkesolidariteten skal ikke rakkne. Vi er enige og sterke, og vi skal bli det no da vi holder friheten banke på døren.

S A M M E N D R A G E V N Y H E T E R (fredag og torsdag)

V e s t: Kampene har stort sett det samme preg: alliert framgang i den ty. Ardennerkilen, fortsatt alliert press på begge de tyske flanker, mens et visst ty. press utøves lengre sør (ved Saarfronten). Torsdag meldtes at S for Rochedfort var det erobret en landsby, og en annen i St. Hubert og Bastogne-området. På det sistnevnte sted var amerikanernes korridor utvidet til 20 km.'s bredde. Begge parter drar fram forsterkninger ved Bastogne. En regner med at ty. har koncentrert hele 8 divisjoner her. - På nordflanken fortsetter de alliertes offensiv. Det var endel framgang, og ty. fallskjermtrupper ble tatt til fange. - I Saardalen har derimot ty. hatt en mindre framgang på Saargemündfronten. - - - Fredag meldtes at general Montgomery personlig ledet motoffensiven på nordflanken i Ardenner slaget. Britiske panserstyrker som ble satt inn ved Marche (NØ for Rochedfort) rykket fram 1½ km. i SØ retning. Amerikanerne angriper på 35 km. bred front langs veiene til Ardennerne. Flere støtkiler når dypt inn i de ty. linjer. Men tyskerne kjemper innent. På Bastogne-sektoren ble 17 ty. notangrep slitt tilbake. - - Den sterke kulden har ellers lagt en viss demper på fly- og tanks-aktiviteten. - Også på sörflassen blir tyskerne tvun-

get til å trekke seg tilbake. Minefeltene danner dog alvorlige hindringer for noen rask framgang. - På den sørlige vestfront har de allierte oppgitt Bitche og Wissenbourg, og trykket mot den 7. amerikanske armé' er fortsatt temmelig sterkt. - - - - - Foxell og Hansa Bensolfabrikker nær Dortmund. - På 14 dager er 6000 tonn bomber droppet over ty. mål. - - Fredag meldtes at 1000 all. fly angrep kommunikasjoner o.a. mål på 20 steder i Tyskland, helt øst til Frankfurt. Moskitofly angrep to ganger Berlin. - - Tyske fly har vært mer aggressive igjen etter 1. jan. De har hatt opp til 1000 oppstigninger pr dag, men selv dette er bare 1/4 av de alliertes.

Ö S T: Kampene om den ungarske hovedstad antar fantastiske former. Moskva måtte torsdag at general Tolbuchi hadde forsøkt Donau og rykket inn i Pest på to steder. For å få til presset, har ty. foretatt en angrep ved Komárom (70 km. fra Budapest.) De tok et par landsbyer tilbake. General Molinovski ført til presset fra Slovakia. - - Fredag meldtes at russ. okt. presset N og NV for Budapest. Ty. forsterkninger ankommer stadig, Luftwaffe yter større motstand enn på flere måneder. Garnisonen i Budapest foretar desperate motangrep, men russ. sliter seg stadig fram. 3/4 av Buda og 1/3 av Pest er no tatt av russ.

H e l l a s: Kampene i Athen vedværer. Brit. tropper har erobret store landområder V og NV for byen. Den nye regjering håper å kunne få bragt striden til ende snarest så landet etter kan komme i de alliertes rekker. Den lover bedre vilkår for arbeidsløse, og sosiale reformer.

Ö s t e n: Am. tropper har foretatt 2 nye landstigninger, på Mindanao-øya i Filippinene. Tokio-Osakaområdet er påny bombet av superfestninger. Ved Luzon er 25 jap. skip senket eller satt i brunn. F r a n k r i k e: Den franske arme' vil ved årets utgang utgjøre over 1 million mann. Det meldtes fredag at årsklassene 1941 og 1945 skal innkalle. Dette utgjør ca. 400000 mann. Ny overenskomst sluttet mellom Engeland og USA om levering av krigsmateriell. P o l e n: Moskva Radio meldte fredag kl. 17 at Lublinregjeringen var anerkjent av Russland som Polens regjering.

E n g l a n d: Fredag en. vendte Churchill, ledsgjet av sjefen for den imperiale generalstaben, tilbake fra et besøk i Frankrike. Der har vært samtaler med Eisenhower, Montgomery og de Gaulle.

I T A L I A: Nv for Ravenna meldes det om en mindre framgang mellom Senio og Fosso Vocchio.

U.S.A.: Det meldes fra krigsdepartementet at det ble produsert 96000 fly i 1944. En behöver vel ikke si at det var ny rekord.

N.T.

3. irlang.

S D G:

en. Von Rundstedts var å lette trykket ningen mot Ardennene. Konten av kilen stadig besatt 25 km. av veien innen hovedvei, St. tanks står allerede andsbyen Bonnerue er rundringer og både Ø istat 21 tanks. Kilens et sine tankstyrker blir trukket inn i amerik. general Braden storartede innsats kom overraskende en mot vitale deler enorme, langt over ed seinere operasjonsstøtt. Tyskerne er en stabilisert N og Rhône-kanalen. Det nset 25 km. fra byen halvannen million i den amerik. ring av sivilbe-

å vingene dag og tallrike amerik. Frankfur. Italia- e sjøstridskrefter et annet var synke-

holder sine stil- ler på de uten- heftigste kamper raser omkring Esztergom. I hovedstaden foregår de heftigste kamper no i Rests sentrum hvor russene har tatt ytterligere 250 kvarta- ler, og i utkanten av byen har de tatt flere fabrikker og en flyplass. - På den annen side av Donau er russene avansert ytterligere og står nu Komárom og mindre enn 90 km. fra den østerrikske grense. Dette betyr at de tyske arméstyrker for Donau kan bli omringet. Tyskerne tapte her 60 tanks. - - Titos styrker har anset 4 tyske baser i det nordvestlige Jugoslavia. - - Moskva melder at garnisonen i Budapest har tapt 50000 mann i falne, fanger og sårede. Riksbygningene og borgene stort sett så høgt at tyskerne ikke rakk å sprengne bygningene i lufta.

Ö s t e n: Amerikanerne har gått i land på Luzon-hovedøya i Filippinene. Landgangen ble foretatt etter flere dages uophørlig fly-angrep. Invasjonstroppene talte 800 skip. Landgangen foregikk på vestsiden av øya, samme sted japane gikk i land for 3 år siden. Området er flatt og lettere i høy grad oppmarsjen. Amerik. styrker ruller opp- forst

Fra hjemmefronten:

Side 12.
hurtigst mulig etter
novarende maskineri

Man vil no bytt
elektrisk maskineri,
fart uten större for
selsomkostninger ang
bortsett fra fartsök

De ombygde skip
på skraphaugen så sn
hurtigst mulig, og ma
på korteste tid. Denn
en gang krigens slutt

Planen kan tekn
spørsmålet seg slett

Fra "Motor Ship
ene, som består av fi
brikken nedenfor gi
5. Antall bygd. 6. An

C.1. 7
C.2. 9
C.3. 12

Victory. 10
Liberty. 10

S.I.

Nyttårskvelds
sloppet bomber. Ang
var falt, ble det gi
tidligere Parkheim
var no brukt av tys
så skader på Viktor
nordmenn. En trikk
seinere komme tilba
ved ikke å gi fly
heimer i Oslo.

FLYANGREPENE: Under de tallrike flyangrepene mot Norskekysten etter nyåret er det bl.a. senket 3 tyske skip (på ca. 1500 tonn hvert) ved Flekkefjord. Öyenvitner sier at et tysk røde kors skip åpnet ild mot flyene. - På Hortens havn ble 2 ubåter senket og en krysser sies å være skadet.

GRINI: Det opplyses no at fangetallet der no utgjør ca. 4900, derav ca. 450 kvinner.

RAZZIAER: Like før jul var det razzia av tysk politi ved Heggedal. Likeså på Holmsbo-Hurum traktene. På sistnevnte sted fant et par gutter i mobiliseringsalderen og disse tok de med seg til byen.

OMRÅDET HELT NED TIL BODØ er no erklært for krågssone.

VED BOMBEANGREPET MOT VIKTORIA TERASSE falt det også en bombe like ved Torstedgården som Waffen SS disponerer. Store skader oppstod, og der var drepte og sårede. Skader er også oppstått i Odd Fellowgården som Rikskommisariatet disponerer.

I ALTA fikk en skipper ordre om å dra avgårde med skyten sin til en fjord som allerede var besatt av russiske styrker. Det var feil fra politiets side, og skipperen skjonte dette og hadde uttalt seg om dette før han la ut. Noen tysketøser hørte det og rapporterte det tilk "rette" hold. Skipperen ble arrestert og sørdomstol satt på Alta skrivingård. Retten bestod av bl.a. Judas Lie, politimester Holtskog o.a.. Skipperen ble dømt til døden og skutt like etterpå. - Denne Holtskog er den samme som vår politimester en tid i Sarpsborg, men gjorde seg helt umulig her, så han ble overflyttet til Kirkenes som politimester. Under evakueringen av Øst-Finnmark var han Lies og Lippestads adjutant. Når han holdt taler for befolkningen der oppe, ble han ut-

KUPP I NORGE GASSGENERATORSTYRE: Til Norges Gass Generatorstyre som arbeider utslukkende for tyskerne, kom det her forleden en lastebil og hentet alle skrivemaskinene i begge etasjene og kjørte vekk med dem. Men han sjølv ikke hørt noe til den saken. Tyskerne er ikke bli.

VER FORSIKTIG.

SE OPP FOR PROVOKATØRER.

NORSK FRONT.

Nr.4.

Torsdag 11. januar 1945.

3. iringang.

LYHETER FOR ONSDAG OG TIRSDAG:

Vest: Tyskerne møter no alvorlige tilbakerlag på vestfronten. Von Rundstedts skjonne drøm ble ingen virkelighet. Det eneste man har oppnådd var å lette trykket mot Ruhr og Saar - foreløpig. - De allierte fortsetter framrykningen mot Ardennene. Tross de voldsomme snøstormer har Montgomerys styrker på nordfronten av kilen stadig framgang. Han presser på over en 40 km. brei front, og etter å ha besatt 25 km. av veien mellom Laroche og St. Vith har de all. bare, få km. igjen til den annen hovedvei, St. Vith - Houffalize, som no ligger under intens bombardement. All tanks står allerede i utkanten av Laroche. Ostbredden av elva Ourthe er ryddet og landsbyen Bonnerue er tatt av de allierte. På Pattons avsnitt har det vært mindre forandringer og både Ø og V for Bastogne raser det voldsomme kamper. Tyskerne har her mistet 21 tanks. Kilens åpning er no bare 15 km. Man har observert at tyskerne har trukket sine tankstyrker tilbake fra flere områder og det er også tydelig at SS-divisjonene blir trukket inn for å bli spart for det blodbad som ventet folkegrenaderene. - Den amerik. general Bradley som for et par dager siden ble tildelt bronsestjernen for sin storartede innsats da han stoppet tyskernes framstøt, uttaler at det tyske framstøt kom overraskende enda man visste at tyskerne måtte gjøre noe for å minske trusselen mot vitale deler av Tyskland. Tyskerne er no stoppet definitivt. Jeres tap har vært enorme, langt over de amerikanske. En må anta at disse tap vil vise seg avgjørende ved seinere operasjoner. - - På 7. arme's frontavsnitt har amerik. foretatt vellykte motstøt. Tyskerne er drevet tilbake både ved Bitch og Saargembund. I Elsass er stillingen stabilisert N og S for Strassbourg og franskmannen har stoppet tyskerne ved Rhin-Rhone-kanalen. Det tyske bruhodet N for Strassbourg er skrummet inn. Tyskerne er stanset 25 km. fra byen. Over Paris radio melder den franske krigsminister at ytterligere halvannen million franskemann vil bli mobilisert til krigsinnsats. I St. Nazaire er det amerik. og tyske kommandant blitt enige om 12 dages våpenhvile for evakuering av sivilbefolkingen. - I Nederland er det tyske bruhode over Maas ødelagt.

Luftkrigen: Til tross for dårlig vær har brit. fly vært på vingene dag og natt. I Lysefjord på Norskekysten ble to ty. lasteskip sett i brann. Tallrike amerik. bomber angrep kommunikasjoner ved Saar- og Ardennenfronten, samt Frankfurt. Italiastasjonerte fly angrep Linz, Klagenfurt og Graz. - - Lette norske sjøstridskrefter angrep en tysk konvoy på 3 lasteskip N for Bergen. Et ble senket, et annet var synkerdig. En minesveiper fikk en fulltreffer.

Ostfronten: Kampene i Budapest raser. Fortsatt og tyskerne holder sine stillinger lengst mulig og plaserer tidsinntilte bomber og andre feil på de utenlandske steder. De tyske angrep V og NV for Budapest er slått tilbake. Tyskerne satte inn 100 tanks her. Heftige kamper raser omkring Esztergom. I hovedstaden foregår de heftigste kampene no i Rests sentrum hvor russene har tatt ytterligere 250 kvartaler, og i utkanten av byen har de tatt flere fabrikker og en flyplass. - På den annen side av Donau er russene avansert ytterligere og står nu Komaron og mindre enn 90 km. fra den østerrikske grensen. Dette betyr at de tyske angrepsstyrker for Donau kan bli omringet. Tyskerne tapte her 60 tanks. - Titos styrker har erobret 4 tyske baser i det nordvestlige Jugoslavia. - Moskva melder at garnisonen i Budapest har tapt 50000 man i falne, fanger og sårede. Riksdagsbygningen og borgene ble stormet så hurtig at tyskerne ikke fikk å sprengje bygningene i lyset.

Osten: Amerikanerne har gått i land på Luzon hovedøya i Filippinene. Landgangen ble foretatt etter flere dages uophørlig flyrep. Invasjonsflåten talte 800 skip. Landgangen foregikk på vestsiden av øya, som sted japane gikk i land for 3 år siden. Området er flatt og letter i høy grad oppmarsjert. De amerik. styrker ruller opp forstørrelse.

D E N F L Y V E N D E B O M B E S K O N S T R U K S J O N .

V 1 er et produkt av mange spesialisters arbeide. Ved konstruksjonen er oppnådd stor enkelhet, og den passer godt for masseproduksjon. Produksjonenkostningene for hver enkelt V 1 kan settes til ca. 40000 kr.. Bombens lengde er 7+7 meter. Spennvidden 5.4 meter. Total vekt litt over 2 tonn. Ryggraden i konstruksjonen består i brenselstanken, en stål-sylinder som tar ca. 600 liter. Denne tanken skal også oppta startpakkjenningen - og det lufttrykket som behøves for å lede brenslet til reaksjonsmotoren. Sprengladningen som veier ca. 1 tonn, er festet til tanken med 4 bolter. Helt forrest er plastert kompass og luftløgg. På vingens forreste kant er anbragt en skarp kniv til å skjære over ballonglinjer. I brenseltankens bakerste del er sveiset beholdere med 2 trykkluftbeholdere med en diameter av 55 cm., vekt 65 kg. Trykklufta gir drivkraft for autopiloten, presser brenslet til motoren og for drift av styremotorene. Lufttrykket er omkring 150 at.

Bombens akterdel bærer styreverk og reaksjonsmotor, og er festet til bomben med 4 volter. Her finnes autopiloten og høyde- og distanseorganene - foruten den elektriske utrustningen. Her er også i hver 10. bombe plastert en radiosender til kontroll av kurs og distanse. Selve styremotorene er monterte utvendig.

Autopiloten består av 3 luftdrevne gyroskop med høyde- og distanseinnstilling. Flyhøyden (opp til 3000 meter) innstilles med et ratt. Den vanlige flyhøyde er dog ca. 600 meter. Som strømkilde anvendes et tørrbatteri på 30 V. Reaksjonsmotoren er i sin forreste del opphengt i 2 punkter i et gaffelliknende stativ, og er av en ny og meget original konstruksjon. Dens eneste arbeidende deler er små bladfjærventiler, monterte i et kammer på motorens forside. Ventilene består av 126 dobbelt rektangulære blad av sers tynt fjærstål. De er formet slik at de trykker lett mot hverandres innerkanter og dannet således tilbakeslagsventiler som lukker kammeret ved innertrykk men åpner det ved yttertrykk. Derved erstatter de den vanlige roterende kompressoren. Tvers over kammerets innside går 4 horisontale profiler som gir venturivirkning, og forøvrig bærer det 9 brensmunnstykker og 3 startmunnstykker. Utenom en alminnelig tennstift som anvendes ved starten, finnes ingen andre deler i forbrenningskammeret, som er laget i form av et rom med en lengde på ca. 3.5 meter og en diameter på 60 cm.

Motoren arbeider ved at den gjennom kammeret innblåste luften ved bombens marsjfart, omkring 600 km. i timen, tvinger luft gjennom ventilbladene inn i forbrenningskammeret. Der blandes den med brenslet og eksploderer. Ved det framkomme trykket stenges ventilene, gassmassen tvinges ut gjennom røret og avgir derved den framdrivende kraften. I forbrenningskammeret dannes da et undertrykk som sammen med det ytre overtrykk får ventilene til å åpne seg og derved slippe inn en ny ladning luft i forbrenningskammeret, hvorved prosessen gjentas. Forbrenningsfrekvensen som beror på forbrenningskammerets resonansfrekvens, er omkring 45 per sekund. Reaksjonsmotoren virker altså omtrent som en ensylindrig totaktsmotor ved 2700 omdreininger.

Motoren drives med vanlig motorsprit med ganske lav øktantal, som er en forklaring på dens meget dårlige termiske virkningsgrad. Effekten motsvarer omtrent 725 hk. fra en vanlig flymotor, hvorved brenselforbruket er ca. 30 liter i minn.- på hvilken tid bomben flyr 1 mil. Dette forbruk er omtrent det samme som ved et full-lastet Lancasterbomberfly med 6000 hk. motor.

Motoren er forsynt med en komplisert automatisk regulering av brenselmengden. Bomben kan startes enten fra et annet fly - som bærer den på ryggen sin, eller (oftest) fra en startbane på marken. Når brensel og luft er fylt på, og kurs, høyde og distanse innstilt, kobles en ytre luft - eller gasskilde til et inntak på bombekroppen. Likeledes kobles en strømkilde til tennstiften. Brensellet slippes på og begynner å sprute gjennom de 9 munnstykkene i forbrenningsrommet sammen ned luft fra de 3 startmunnstykkene. En gniest fra tennstiften tenner blandingen og motoren arbeider da som en kjempe. Blåselslampe uten å avgje noen synnerlig reaksjonskraft. Når motoren er tilstrekkelig varm til å starte sjøl, kobles strømmen fra tennstiften og maskinen sendes i veg ved hjelp av raketter, ludet med bensin og flytende surstoff. Bomben accelererer hastig langs banen og assisteres herunder i stadig høyere grad av motoren. Hastigheten må gå opp til ca. 350 km. i timen før maskinen forlater banen. Dels fordi vingene ikke bærer for ved ca. 250 km. i timen, dels fordi at reaksjonsmotoren ikke fungerer tilfredsstillende ved lavere hastighet.

Når bomben har forlatt banen, økes hastigheten til ca. 600 km. i timen -

Side 3. N O R S K F R O N T . Torsdag 11. januar 1945. Nr. 4. Side 3.
hvorved likevekt oppnås mellom drivkraft og motstand.

Kontrollordningen er gjort i form av en luftløgg, bestående av en roterende propell på borbens forp. st og et vanlig telleverk. Dette innstilles på den ønskede hastelsen, og etterhvert som propellen roterer, beveger telleverket seg ned mot 0.

Etter ca. 60 km's veg gjøres bomben klar, og 60 km. innen målet nås, settes radiosenderen i gang i de bomber som er forsynt med en clik. Når telleverket er gått ved maskinen går på nesen og rett ned. Centrifugalkraften kaster det gjenværende brenslet mot tankens overdel slik at motoren stoppes. Når maskinen slår i marken bringes sprenglagemet til å eksplodere av trenerbølge anbrakt på ymse punkter i bomben.

N O R D . V 1 B E K J E M P E S .

Det voldte engelskmennene store vanskeligheter å bekjempe de flyvende bomber, sjøl om de ved fly-rekognosering mot den franske kysten og ved annen spredertjenes Londøn, et luftvernssbelte ved kysten og et jagerflyforsvar over kanalen.

Jagerflyene synes ha brorparten av forsvarer, trass i at de hadde mange vanskeligheter å kjempe mot. På jagertypen hadde den tilstrekkelige hastighet for å kunne ta bombene i horisontal retning. Typer med mindre fart måtte anvende styrtingrep. De hurtigere typene anvendte med fordel den taktikk at de fly ved siden av bombene og så med en snert av vingen vendte dem om på ryggen. Da styrtet bombene straks ned.

Dessuten var bombene meget vanskelige å oppdage på grunn av sin store hastighet og lave flyhøyde, i sørdeleshed da de som regel ble avskutt i overskyet vær. Beste sitt eget fly. Denne metoden ble forenklet udsiktig da Sir Thomas Merton konstruerte enkle skyttsmåler, som bare kaster en shilling å framstille.

Av de bombene som jagerflyene slipper gjennom, pleier luftvernet å kunne skyte ned 74 % mens ballongsperringen oppfanger 15 % av de resterende. Alt i alt har bare 9 % nådd målet. De øvrige styrtet ned av seg sjøl - grunnet på konstruksjonsusikkerhet.

A V S K R I F T A V P L A K A T O P P S L Ä T T I D I S T R I K T E N S O M B L I R E J A K U E R T I F I N N M A R K O G T R O M S .Til befolkningen.

Ved forrederi av en finsk regjeringsklikk er rømningen av en del av Nord-Norge blitt en militær nødvendighet.

I løpet av denne rømningen er en evakuering av sivilbefolkningen i dette området utvilsomt nødvendig, idet motstanderen har bevist at han i de av ham besatte områder hensynsløst og brutal tvinger sivilbefolkningen til innsats for å nå sine mål. Dette medfører at den bolsjevikiske motstander ikke kan overlates noen som helst underbringelses- eller eksistensmulighet i kampområdet. Alle sådanne innretninger som husly, befordringsmidler og forrådslagre av levnatsmidler må ødelegges eller bringes bort. - - - Med blir befolkningen i dette området fratatt eksistensgrunnlaget slik at den for å kunne opprettholde livet må evakuere til de norske områder som framleis besytes av den tyske vernehært. - - - De tyske besettelsesmyndigheter erklærte seg av denne grunn beredt til å understøtte med alle til rådighet stående midler den tilbakeføring av befolkningen som de norske myndigheter gjennomførte.

I egen interesse er også alle midler til salvhjelp å utnytte i videst mulig utstrekning. - - - Avgjørende for at en fullkommen gjennomførelse av evakueringen foretagendet skal lykkes er framfor alt en helt gjennomført utnyttelse av alt kuttareilere som står til disposisjon i dette området for avvikling av transporten. Motforholdsregler, som beskytning og senkning av båt og besetning.

Den som ikke følger denne utvetydige avisning forvisker selv at han og hans familie dermed blir utsatt for den dødelige fare å gå den nord-norske vinter i møte uten husly og ernæringsmuligheter.

Terboven (sign.)

Rendulic (sign.)

NORSK FRONT

Torsdag 11. januar 1945. Nr. 4. Side 4.

(Nyheter ... forts. fra side 1.) hörlig innover öys fra de fire bruhoder. Japanerne trekker seg stadig tilbake. 30 jap. skip er senket under luftkamper. De amerik. tap er små. Landgangsstyrkene står ikke så svært langt fra Manilla, hovedstaden på Filippinen. Det sies at det allerede er 150000 mann landsatt. - Superfestinger har flere dager i trekk rettet resultatrike angrep på Tokyo. Andre superfestninger har angrepet rustningsfabrikker o.s. mål på Formosa og Riuinöya. - Amerik. luftstyrke i Kina har i desember ødelagt 1/3 av de jap. luftstyrker på fastlandet. Langs Kinakysten er 54000 tonn jap. tonnasje senket. - Halvparten av Burma er no gjenobret av de allierte.

Washington: Roosevelt har framlagt sitt nye krigsbudsjett på 75 milliarder dollars. (Krigsomk. 1940-46 vil bli om lag 450 milliarder dollars). Presidenten uttalte at fienden skal bli fullstendig slått før Amerika nedlegger yápnen.

Norge: Prinsesse Astrid døpte mandag i Chester i Pennsylvania en ny flott tankbåt på 16000 tonn. Den fikk navnet "Finnmark". Det er den 6. tankbåt som er overført til den norske marine.

Hellas: Britiske styrker har tatt ELAS troppenes hovedkvarter i Theben. Det sies at ELAS har mistet halvparten av sine 25000 mann, nemlig 8000 fanger og 4 a 5000 falne og sårede. Den greske regjering har utsendt en redegjørelse for sitt program. Det vil ikke bli noe forbud mot medlemskip av ELAS. Politiet og krigsmakten vil bli reorganisert. Quislingene og samarbeidsfolkene vil bli straffet. - General Scobie begynte tirsdag forhandlinger med ELAS, og disse fortsetter onsdag.

Utbåtkrigen: I den siste månedsrapport over sjøkrigen som Churchill og Roosevelt i fellesskap sender ut sies det at det tyske ubåtvåpenet har gjenoptatt sin virksomhet, og den allierte lasteskipstonnasje hadde lidd større tap enn på noen tid. Det senkes også flere ubåter igjen.

Luftkrigen: 1100 tunge amerikanske bombere ledesaget av 300 jagere rettet onsdag angrep mot V Tyskland, Jernbanemål samt Karlsruhe og Köln.

Frelshjemmekontoret:

SABOTASJEN: Lørdag i 16 tiden var det rettet angrep av sabotasjestyrker mot R.G. Knut-sens Vulkaniseringsverkst. i Lakkøgt. 39. Der var stor brand.

DE TYSKE DRAP I OSLOS GATER: begynner å ta overhånd. Daglig blir noen skutt - eller skutt skåle av en 17 års tysker. Mannen var noe tunghört, og var på veg hjem. Han lå i lengere tid på gaten uten å bli fjernet. Han var gift og etterlater seg 7 barn. - Onsdag kl. 11 fm. kom det to sivilkledde (stats?) politimenn til Vardøgt., gikk inn i en møbelforretning hvor de skulle ha tak på sjefen. De skjöt flere skudd, ett traff en kone utanfor på gata. Hun døde. Da en uniformert politimann kom tilstede, viste morderne bare et polititegn og forsvarer fra skueplassen.

HIRDEN GIKK BERSKERG: igjen siste söndag oppe i Nordmarka. Mange benyttet det penne veret til å dra på ski. Med full bevepning granserte hirden her oppe. De rev røde kledder til, og fikk et stort bytte av gensere, luer, votter o.a.. De skjöt også, først med trepropper. Mange ble skadet. Seinere gikk de over til skarp ammunisjon, og skjöt vilt. Det var flere sårede. En må si det var et under at ikke noen ble drept.

SABOTASJETOPPER: ödela for tylig en A.T. leir på Stavangerkanten, nemlig Bjerkreimleiren. Flere bygninger ble totalt ødelagt, og leirens virksomhet må stanse. Her har vært

OVER SALTEJELLET: går det p.t. store tyske karavaner sørover. Marsjen tar flere dager. Hestene drar svære lass og har ikke vert i hus på flere måneder. De er utmagret og når de styrter lar tyskerne dem bare ligge igjen uten å gjøre ende på deres lidelser. Tyskerne selger kaffe for 4 kr. kiloen og smör for omrent det samme. - Noen tyskere har fortalt at de fikk lov til å plyndre lagrene som likevel skulle brennes i Finnland. Større styrker er på marsj sørover i Gudbrandsdalen.

ROLF PETTERSEN, SETRE, HEGGEDAL, er en meget vidfløftig fyr. I de siste årene har han drevet både med tyveri og angiveri, hittil har det gått verst ut over bøndene, men også andre har vært ute i hardt vær. Har en høy stjerne hos myndighetene. Nylig fått tak på en blomsterbutikk her i byen. Men tror at han stod for razziaen derute. Han er ca. 20 år gl., høy og mørk. Se opp for ham.

Nr. 5.

V
V N O R S K F R O N T . V
V V

Lördag 13. jan. 1945.
3. årg.

SAMMENDRAG AV NYHETENE TORSDAY FM.-FREDAG KVELD.

Vestfronten: Tyskernes nederlag på Ardennerfronten antar stadig større dimensjoner. Britiske styrker fra nord har ved St. Hubert fått samband med amerikanske tropper fra Pattons arme'. Ingen tyskere befinner seg no V for elva l'Ourthe. (Denne går ved Houffalize rett vest, bøyer siden av NV til La Roche og seinere rett N fra Barvaux-Liege.) Hele vestsiden av Ardennerne er renset for tyskere. Fra V, N, og S presses tyskerne tilbake. Over halvparten av det området de hadde erovert er oppgitt. Det ble ingen ny offensiv og tyskerne har det no travelt med å bringe sine siste styrker i vestenden av kilen i sikkerhet før korridoren snøres sammen helt. Den er et sted bare 3 km. brei. Montgomery er rykket ytterligere 10 km. fram og samtidig som hans tropper har presset seg fram til St. Hubert fra La Roche, har general Pattons tropper rykket opp fra sør. Den 9. tyske panserdivisjon står i en farlig stilling og har anmodet om undsetning, men forgives. Det eneste knutepunkt av betydning som tyskerne har i Ardennerområdet er Houffalize. De allierte er bare 500 meter fra Wiltz. Vegen mellom St. Hubert og Bastogne er avskåret, og SØ for Bastogne tok Patton igår 2 landsbyer. I La Roche var tyskerne kommet seg så raskt vekk at det bare ble tatt 10 fanger. - Amerikanerne har ved Vielsalm (S for Stavelot) opprettet et bruhode på vestsida av Salm-elva. - På sydflanken har Pattons tropper tatt 4 byer til. 1 200 tyske fallskjermtropper ble tatt til fange. - Amerikanerne har også trengt inn i Behren, 8 km. S for Saarbrücken. Lenger sør er det harde kamper i Bitche... området med endel lokal framgang for amerikanerne. - På Elsass-fronten er tyskerne gått til nye voldsomme framstøt med stor innsats av panser og infanteri. N for Strasbourg har tyskerne hatt en ubetydelig framgang og utvidet bruhode sitt. Men sør for samme by holder amerikanerne den fast ved Rhin-Rhone-kanalen.

Den tyske offensiv er blitt en kostbar fiasco. På offensivens 10. dag var det tyske forsyningssystemet brutt helt sammen. De hadde håpet på å erovere allierte depoter og få forsyninger her. De tyske luftene overgav seg ofte i helt utsultet tilstand.

Norge: Lette norske sjøstridskrafter har påny rettet et slag mot den tyske skipsfart på Norskekysten. I Nord-Norge ble et stort forsyningsskip (antas lastet med jernmal) senket, sansynligvis også et ekorteskip. En bevepnet trålet ble satt i brand. Ingen tap på norsk side. - Britiske fly fra kystkommandoen rettet et angrep mot Norskekysten. 4 tyske fly ble skutt ned. Britene mistet 3. - Norske fallskjermtropper har i den siste tid foretatt sabotasjehandlinger mot norske jernbaner. Norske motstandsstyrker har samarbeidet med fallskjermtruppene. Den første aksjon fant sted 10. desbr. mot Rørosbanen, hvorved hundrevis av sporbrudd ble oppnådd. Seinere ble en viktig bru ved Kopang sprengt. Natten mellom 5. og 6. januar ble Dovrebanen angrepet - foruten mål ved Otta-Sjoa. En viktig bru på Raumabanen ble også sprengt. De tyske transporter er som følge av dette delvis stanset og delvis sinket. Disse ødeleggelsene henviser tyskerne til bruk av sjøveien hvor de allierte lettere kan kontrollere dem. En regner med at den tyske overkommando i Norge har fått ut 4 divisjoner, men har like mange igjen av Finnlandsstyrkene. Fra Italia meldes at blandt de siste tyske fanger er soldater som kom fra Norge for 14 dager siden. - Det opplyses no at det var norske fallskjermtropper som foretok ødeleggelsen av Bjerkreim A.T. leiren den 2. januar. Sabotasjen på Thunes Mek. Verk. ved Oslo er også et ledd i denne kampagnen mot kommunikasjonssystemet her i landet.

Luftkrigen i vest: Tunge amerikanske bombere med jagere angrep mål i Tyskland, således mellom München-Gladbach og Krefeld. Seinere angrep lette bombere den eneste åpne veg som er igjen utenfor Koblenz og som no er tyskernes siste forsyningsveg til Ardennerfronten.

Ostfronten: Moskva melder at tyske forsøk på å komme Budapest til undsetning har vært helt misslykket. 4/5 av byen er no erovert av russerne, deriblant hele den NV-del av byen. Et par hundre kvartaler og 1000 fanger til er tatt. 1/3 av byen er en eneste ruinhaug, og tyskerne forskanser seg i alle gamle og berømte bygninger. En kodemelding som er snappet opp fra sjefen for de innsluttede styrker til undsetningstruppene ved Biscke, går ut på at stillingen er håpløs. - Russene har gått til harde angrep mot restene av garnisonen i hovedstaden. Det siste tyske forsøket (i sentrum) synes å stå foran sammenbrudd. De mangler ammunisjon. Tidligere fikk de inn noe med fly, men no har russerne tatt Veddeløpsbanen som tyskerne anvendte som flyplass. En fabrikk som produserte 50 tanks om dagen ble tatt igår. - V og NV for Budapest tilføytes tyskerne store tap og deres angrep bryter sammen. - Etter tyske radiomeldinger fredag kveld har russerne beg.

en ny stor offensiv på nordfronten, ved Weichsel, men Moskva har ikke nevnt noe om dette.

Hellas : Etter et ni-timers møte ble det undertegnet en avtale mellom ELAS og general Scobie om våpenhvile. Flere av de store politiske partiene som har støttet EAM er no brutt ut, deriblant sosialistpartiet som i en proklamasjon erklærer at det er det greske folks dödsfiende som har satt i gang disse kamper. Representanter for 17 greske fagforeninger har hatt foretrede for den britiske ambassadør og uttalt at de er ferdig med EAM. Våpenstillstand skal no inntre søndag kveld, kl.0.01. EAM skal trekke seg tilbake fra visse områder. De skal underrette britene om hvordan store styrkene deres er, hvor de står, og hvordan tilbaketrekkningen skal foregå. Fanger skal utveksles mann mot mann. ELAS nekter dog å utlevere greske fanger. Den britiske regjering og avisenes kommentarer fordømmer dette.

Osten : Den amerikanske framrykning på Luzon fortsetter mest tilfredsstillende. Amerikanerne har erobret 30 byer og landsbyer og er rykket opp til 30 km. inn i landet. Amerikanske fly har rettet uoppnørlige kraftige angrep mot Manilla hvorfra japanerne fører fram sine forsterkninger. De allierte behersker fullstendig luftrommet og forhindrer japanerne i å få fram nye forsterkninger. De amerikanske troppene står bare ca. 150 km. fra Manilla, og det ventes hovedslag ved de japanske forsvarslinjer lenger inne i landet. Lette japanske størtidsskretter har angrepet invasionsområdet og påført amerikanerne noen tap. - Amerikanske superfestninger har for første gang angrepet mål i Singapoore og fløy herunder en strekning på 5600 km. Bomber fra hangarskip har angrepet mål i fransk Indo-China. Amerikanerne har no ferigbygd nye troppetransportfly som med en last av 100 fullt utrustede infanterister har drevet farten opp i 613 km. i timen. Krigsminister Stimson uttaler at man må være forberedt på harde kamper på Luzon, men er også først tatt, er Japan definitivt avskåret fra sine olje- og gummiforråd i Ost-India. - I Burma står de allierte 70 km. N for Mandalay.

Amerika : Krigsminister Stimson har opplyst at inntil 29. desbr. utgjør de amerikanske tap 564000 mann. - På en jødekonfress i New York ble det opplyst at 1.2 mill. jøder er tilbake av de 5. mill. som fantes i Europa før krigen, halvparten av disse befinner seg på tyskokkupert område. - Roosevelt konfererte igår med senatorer fra begge partier for å utforme et program for møtet med Churchill og Stalin.

Jugoslavia : Kong Peter har forkastet forslaget om regentskap, og han vil heller ikke godkjenne at Nasjonalrådet skal få midlertidig lovgivende makt. På britisk hånd beklager man seg over denne steile holdning. Overenskomsten med Tito og den nye jugoslaviske regjering er godkjent både av England, USA, og Russland.

Danmark : Det meldes om store sabotasjehandlinger mot jernbanene, særlig de som besørger transitten fra Norge. Ved Esbjerg, Fredericia o.a. steder er det foretatt omfattende sprengninger enda tyskerne har et godt organisert vakthold ved jernbanene. - Tyskerne tar desperat skritt for å sikre Norge-Danmark forbindelsen. På Lesø i Kattegatt har de opprettet en flybasis. Næsten hver dag høres sterk kanonade fra sjøen, og skip kommer inn sterkt beskadiget av granater.

Bra hjemmefronten :

Norsk Bilprøvestasjons bygning var utsatt for sabotasjetropers aksjon torsdagkveld kl. 18.05. Ved eksplosjonen ble togtrafikken oppholdt en tid. BRULLUPP PÅ HAMAR : Godseier Sten (arrestert under våpensaken i Vang) fikk en times permisjon fra fengslet og ble vist til Etterpå måtte han tilbake til fengslet. Brud og gjestene vandret til brudegilde - og en må tro brudgommens skål ble tömt rett ofte.

HIRDENS DRABELIGE KAMP I NORMARKA, som vi meldte om i siste nr. fikk et visst etterspill. Klager strømmet inn til politiet og Askvig henvendte seg til generalissimus Marthinsen med en klage over det passerte. Han fikk til svar at Småhirden også var å betragte som en integrerende del av landets egeneste styrke, - Den var god.

STATSPOLITIBET ENT J. SVARTBEKK ble med et par kolleger tilkalt til Brugata her forleden da man trodde sabotører var på verds. De tok stilling utover det huset som var utpekt. Da tre mann kom ut av dette, trakk Svartbekk revolveren sin. Men "sabotørene" var rappere, og Svartbekk fikk ikke praktisere sin skyteferdighet. Han døde i Brugata.

VIKTORIA TERASSE BOMBINGEN : Vi kan - etter øyenvitners og sakkyndiges utsagn slå fast at vedkommende trikk ikke ble rammet av den bombe, heller ikke falt det noen sådan i umiddelbar nærhet av denne (cfr. Aftenposten). Trikken ble tatt av lufttrykket.

Hjemmefronten begynner å bli lei av alle klagen over despotiske sjefér i privat og offentlig yrke som setter egneinteresser høiere enn fedrelandets. Drastiske skritt vil bli tatt mot dem som hindrer underordnede i å utføre "illegale" funksjoner. Vi har hittil trodd det ville være nok med en appell til loyalitet mot landets lovlige myndigheter. Slike folk må ikke forsøke å hylle seg inn i jøssingkappe.

NORSK FRONT.

Nr.6.

Onsdag 17. januar 1945.

3. 1rg.

SAMMENDRAG AV NYHETENE FOR DE TO SISTE DØGN.

Norge : Forsvarsmaktens Overkommando melder: Norske styrkers framrykning på Finnmark er skjedd på brei front. Stillingen holdes av S for Porsangerfjorden. Det befriide norske område utgjør 24500 km², med en befolkning før krigen på 28000. Mellom 20 og 25000 personer hadde undgått evakuering og befant seg i disse områder etter at tyskerne hadde trukket seg tilbake. - Overföringen av norsk politi fra Sverige fortsetter. - - -

Søndag skjöt norske flyvere ned 7 tyske fly over Tyskland. Allierte flystyrker har rettet et nytt angrep mot skip ved Leirvik på Stord. Jernbanebrua ved Gjørstad i Snåsa gikk i lufta lördag morgen. Et tysk troppetog med ca. 200 mann og materiell gikk utover. En stor del av tyskerne ble drept. Dessverre omkom den norske lokomotivføreren og fyrbøteren i Lillehamar hvor Rendulic har opprettet sitt hovedkvarter, er det oppført sterke luftvernstillinger, og det er sprengt tunneler i fjellet til beskyttelse mot luftangrep. Over Stockholm meldes at Rikskommissariatet i nærmest framtid skal flytte ut av Stortorget. New York Times meddeler at Sovjetregjeringen har erklært seg villig til å trekke seg ut av Nord-Norge og overlate besettelsen til andre allierte styrker. Utanfor Stavanger har en britisk hjemeflåte uten egne tap senket 3 av 4 skip i en konvoy på 7-8.

Ostfronten : Det russiske kommunike' for igår melder om erobringen av den store byen Kielce, som ligger på jernbanen Krakau-Warsjava og 1300 andre teder. Etter erobringen av Wodzislaw står russerne bare 30 km. fra Krakau og mindre enn 80 km. fra Tysklands grense. Tyskerne mistet over 116 tanks og 356 kanoner under de føste kamper. - - - Tyskerne bare opplyst om en offensiv, mens de tyske meldinger forteller om hele. - Imidlertid telegraferer Moskvakorrespondentene til de eng. avisene at Sovjet kommer med nye hårde slag i nærmest framtid. For Tyskland er det enda en gåte om general Konjiev vil velge å gå tatt mot Tyskland eller gå til en mektig omfatningsmanøvre ovenfor Warsjava. Den store russiske diktator og journalist Ilja Ehrenburg skriver i Pravda at den røde Arme' no går mot Berlin og ikke vil hvile før hevnen fra Leningrads vinter 1942 dukker på Berlins porter med sin dödningehånd. Vi vil ikke overlate Berlins erobring til noen annen. Vi skal ordne spørsmålet en gang for alle alik at det ikke blir noen tysk revansje om 20 eller 100 år. - - Tyskerne selv ser ikke ute utoflig på situasjonen, og tyske telegrammer skriver at man ikke må nære noe illusjon. News Chronicle skriver at Stalins nye offensiv muligens blir den siste offensiv fra øst i denne krig. Vi visste at den måtte komme, men interessen kom sent. Det russiske felttogg har no 8-10 ukers hard vinter å gå fram på. - - I slaget om Budapest tok russerne enda 160 kvartaler og 4500 fanger, og fangetallset er dermed opp i over 20000 bare i hovedstaden. Tyskerne har ikke gjort nye forsøk på å undsette Budapest. Nøytrale korrespondenter melder om panikk i Schlesien som følge av den raske framrykning.

Vestfronten : De allierte har satt i verk to nye offensiver. Natt til tirsdag gikk amerikanerne til nye oppgaver i Ardennene. Om morgon gikk britene til offensiv mot Maas V for Geilenkirchen. Den tyske kilen i Ardennene er no skrunpet inn til en smal stripe. Den 1. amerik. arme' kjemper no i det siste tyske knutepunkt Houffalize, samtidig som andre styrker syd for Stavelot og Malmedy har presset tyskerne ytterligere tilbake, og no slutter opp om St. Vith. Amerikanerne står bare 10 km. fra denne byen. Øst for Bastogne, og no slutter opp om St. Vith. Amerikanerne står bare 10 km. fra denne byen. Øst for Bastogne, og det er ikke lykkes. Tyskerne er kommet ut av sine befestninger og har lidd større tap enn de ville ha gjort dersom de hadde ikke mistet et stort antall soldater. - - Amerik. har gått over Salmfoden og har tatt Salmchateau. Nær Luxembourgsgrensen har den 3. amerik. arme' tatt 3 små tyske byer. - - Tyskerne samlede tap under Ardennerooffensiven oppgis til 40000 fanger og 50000 i drepte og sårede. I Elsass kaster tyskerne inn stadig nye styrker til å gå fram. Bare i Wagenausktoren har de på en uke mistet 100 tanks og 1400 mann.

L u f t k r i g e n: Den britisk-amerik. luftoffensiv fortsetter i samme tempo, og den truer med å lamme den tyske krigsproduksjon. Taktisk sett har dette vært av den største betydning også for russerne på østfronten. - Allierte flystyrker har foretatt omfattende angrep mot det tyske transportsystem og industri både fra vest og syd. Fra Italia har 500 bombere angrepet jernbanenettet omkring Wien og linjene N for Venedig. Fra vest har 1300 fly hvorav halvparten tunge bombere angrepet jernbaneknutepunkter i Syd-Tyskland, deribl. Alsborg, Freiburg, Ingelstadt og Reutlingen. Under søndagens luftslag over Tyskland deltok 750 tyske jagere, hvorav 252 ble skutt ned mens de all. mistet 57 fly. Mandag var det ingen motstand av tyske jagere etter de store tapene foregående dag.. Royal Air Force angrep 2 bensolfabrikker i Ruhr, videre mål var Düsseldorf, Mannheim og Leunawerkene som var kommet i gang igjen, og foretok også luftangrep nr. 102 og 103 på Berlin. Mittellandkanalen ble törrlagt for 3. gang,. På 36 timer har i alt 7000 all. fly vært over Tyskland.

F i l i p p i n e n e: Fra Luzon meldes at det amerik.bruhode no er 75 km.bredt og at amerikanerne er 40 km.inne på öya. 1/4 av vegen til Manilla er tilbakelagt. Admiral Niemitz melder at ialt 75 japanske skip er senket og 28 skadet siden torsdag i forrige uke. Videre er 112 fly skutt ned. Hangarbårne fly har angrepet Hong-Kong.

England: De samlede britiske tap under hele krigen inntil 30.nov.1944 er oppgitt til 1043550 mann ekskusiv handelsflåtens tap. - - I møte i Underhuset ble det opplyst at man etter krigen ville få kontroll med länningene for å beskytte underbetalte arbeidere og funksjonærer. - - I Underhusets møte uttalte statsminister Churchill at selv om det ville ta lengere tid, skulle krigen fortsette til tyskerne går med på betingelseslös kapitulasjon. USA og Russland ville også forlange dette. - - England godkjenner enda den polske regjering. - -

RUSSEINES . NYE OFFENSIV.

Med kanonsalutt og den polske nasjonalsang kunngjorde marskalk Stalin lørdag kveld at marskalk Konjevs berømte 1.ukrainske arme' hadde åpnet sin store polske vinteroffensiv ved Sandomirtz 200 km. S for Warsjava etter en mektig artilleriforberedelse. De første 48 timer rykket armen 40 km.fram etter et gjennombrudd på 64 km.gjennom 3 tyske forsvarslinjer. Den første seiersmelding kunne melde om erobringen av 350 bebodde steder. Söndag kveld kunne russerne melde at at de på 60 km.bred front var gått over Nidaelva og at forbindelsen mellom Krakau og Kielce var brutt.Chmelnik og Pinsjov ble erobret.Mandag ble det meldt at framgangen var 90 km.og at russerne dermed står 90 km.vest for Weichsel og 120 km.øst for den tyske grensa. Pravda erklærte at det no ikke lenger fantes noen naturlig forsvarslinje for elva Oder.I tysk kringkasting er det blitt understreket at kraften i den russiske offensiv tyder på at russerne tar sikte på å gjøre en snarlig ende på krigen.Og den russiske pressen legger ikke skjul på at det endelige mål' er Berlin.~~Det har lenge vært relativt stille på den egentlige østfronten.- helt siden juli da den russiske offensiven stanset ved Weichsel.Det var sjølsagt forsyningsproblemet som gjorde denne pause nødvendig.Jernbaner og veier var ødelagt,og det tok tid å sette disse i stand igjen og få forsyningene fram.~~

Fra hjemmefronten:

SABOTASJE PÅ LYSAKER IGJEN. Lördag kl. 18.40 var det en svær eksplosjon på Lysaker. En jernbanetankvogn med bensin gikk i lufta med bulder og brak.

LENSMENNENE I GRUE OG HOFF har stukket over grensa til Sverige, begge var medlemmer av NS.. Den ene tok også med seg sin fullmektig.

AD SABOTASJEN PÅ SKÖYEN nær Norsk Bilprøvestasjon, meldt om i for.nr.: Eksplosjonen oppstod i en jernbanevogn med ammunisjon.

EN DANSK BÅT sank lørdag kl.11 ved Svelviksundet etter å ha gått på en mine. Den var på ca. 5-6000 tonn, og hadde nettopp vært i Drammen med en last sukker. Den reiste derfra lørdag i ballast med en minesveiper foran seg. Skipet brakk i to. Den ene delen har man fått slept i land. Dunkermannen og muligens en til omkom.

SKIPSTYVERI: Tyskerne har nylig uten videre stjålet et nybygg, en 9000 tonner for Kla-veness Rederi ved Framnes Mek. Verksted, Sandefjord. Tyskerne har slept skipet til Oslo.
RAZZIA var det på Ekebergglökka natt til fredag. Den begynte kl. 11 og holdt på til to-halv tre tiden. De tok med seg 3 mann. Mitraljöser var oppstilt, og det ble skutt varselskudd. Mandag og tirsdag har forøvrig statspolitiets patruljer vært ute rundt om i byen, på formiddagen og utover dagen. De tar en og en mann for seg om gangen som de da plukker tilfeldig ut, men denne blir til gjengjeld grundig undersøkt. Vesker, lommeböker granskens, og hver bit papie må forklares, adresser, m.m. o.s.v... VÆR FORSIKTIG.

NORSK FRONT.

Nr. 7.

Lördag 20. januari 1945.

3.årgang.

NYHETENE TORSdag OG FREDAG : Øst : Russerne brøyter seg fram med en fart som rent kunne ta pusten fra en. Fredag kl. 18 leste Stalin opp en dagsbefalinghvor meddeltes at Krakau var erobret. De russiske tropper står 5 km. fra den schlesiske grense. Det russiske artilleri skyter no over grensa inn i Schlesia. Ennå en ny russisk offensiv utvikler seg i Øst-Preussen. - - Den russiske dampveivals fortsetter å rulle fram med en uimotståelig kraft over en 750 km. lang front, og det ene tyske bolverk etter det andre faller for den russiske lavine. I det klaryør som no er satt inn kommer også sovjets mektige luftflåte til full rett og store styrker av Stormovikfly pulveriserer den tyske motstand sammen med de nye Stalintanks. Også torsdag kunne Kremls kanoner feire nye store seiersmeldinger. Den 1. dagsbefaling meddelte at Konjev hadde tatt Pjetrkow, en stor festningsby og kommunikasjonssentrum, 40 km. S for Lodz. 2. dagsbefaling meldte at marskalk Rokossovski raskt utnyttet seiren ved Rarev og hadde erobret den store festning Modlin, 30 km. NV for Warsjava og dessuten 1000 andre steder. Siden på dagen kom meldingen om erobringningen av Lowitsch, 77 km. V for Warsjava og 48 km. N for Lodz. Sammen med dette viktige knutepunkt var 500 andre steder tatt, deribl. Skiernewice og Sjugatsjef. Konjevs høyre flanke og Sjukovs venstre fløy står no i en mektig halvbue omkring Lodz som bare ligger 35 km. vekk fra de nærmeste russ. styrker. Konjev hadde ytterligere tatt 450 steder. Torsdag stod russ. etter erobringingen av Szestochowa 15 km. fra den tyske grense. Fredag gikk enkelte pressemeldinger ut på at grensen på enkelte steder alle rede var overskredet. Tyske korrespondenter forteller også at folkestormen allerede er engasjert i grensekamper. Den tyske front har fortsatt preg av fullständig sammenbrudd, og enkelte Moskvakorrespondenter uttrykker seg så optimistisk at de sier at slaget om Polen på det ørnestede er over, og at kampene nå vil finne sted på tysk jord. Lublinregjeringen har allerede flyttet til Warsjava. - - Slaget om Budapest synger på det siste verset. Torsdag ble det tatt over 20000 fanger, som bringer tallt opp i 59000. Situasjonen i øst kan best sammenfattes i følgende ord av en tysk militærkommentator : En dødsfase for det tredje rike. - - Fredag kveld kom det melding om at russ. hadde åpnet en ny offensiv i Syd-Polen, like N for Tsjekkoslovakias grense. Russ. hadde avansert 80 km. over en 60 km. brei front og satt over to elver. Byen Jaslow er erobret. Etter tyske meldinger er det gatekamper i Lodz. I de bakre områder er store tyske styrker omringet og mange fanger tatt. I de siste tre dager har russ. foretatt 30000 utflyvninger over kampområdene i Polen.

V e s t: 2.britiske arme's offensiv i Holland mellom Roermond og Sittard utvikler seg gunstig tross hardnakket motstand, og britene rykket igår ytterligere 3 km. fram over en 8 km. brei front. De tok Echt og Susteren. Store mengder tungt skyts ble satt inn. I Ardennen står amerikanerne bare 6 km. fra St. Vith. Pattons 3. arme' har forsert Sure-elva i Luxembourg på 6 steder og kjemper i utkanten av Diekirch. Tyskernes samlede tap i Ardennen er 110000-130000 mann inklusiv 50000 fanger, mens amerikanernes tap er 75000. Krigsminister Stimson oppgir de samlede amrk. tap i vest fra 6.juni til 1.jan. til 333000 mann, derav 64000 faldne, 232000 sårede. De britiske tap er halvparten så store, men forholdet mellom de amrk. og brit. tropper er også som 2-1. Samlede allierte tap er $\frac{1}{2}$ million mann. De tyske pat er 1250000 mann, hvorav 800000 fanger. I syd er tyskerne aktive i Bitch-området, og de har også greid $\frac{2}{3}$ forsterkninger over til bruhode N for Strassbourg. - - Torsdag rettet tunge amrk.

De bombere et kraftig angrep mot det tyske tilförselssentrum Kaiserslautern i Saarområdet. De eskorterende jagere bombet samtidig Heidelberg. Brit. fly som om natten var over Leunawerkene i Merseburg tok seg om dagen av Magdeburg. Om fredagens flyaktivitet foreligger ennå bare melding om at britiske fly var over Tyskland uten selv å lide noen tap.

Ø s t e n :På Luzon er amerik.no rykket 60 km.sörover fra Lingayen,og står 120 km.fra Manilla.
Amrk.ubåter har i den siste tid senket 34 jap.skip hvorav 4 krigsskip.I det hele oppgis
de jap.tap av skip og fly siste uke til 130 skip på 250000 tonn og 400 fly. - Amrk.super-
festningen har bombet industrimål i Japan og mål på Formosa.

London: Torsdag ble utenrikspolitikken opptatt til debatt i Underhuset. Churchill kom med en utgriking om situasjonen. Han uttalte at den tyske offensiv i vest snarere hadde forkortet enn forlenget krigen. Den amerk. motoffensiv står som et eksempel for all seinere.

rigsforsel. Amerikanerne kjempet sitt største slag hittil. Det tyske tap er dobbelt så stort som det amerikanske. Østfronten, vestfronten og fronten i Italia som holder 27 tyske divisjoner bundet, vil no stå i flammer til kampene har nådd sitt endelige klimaks. Stalin er meget punktlig og kommer heller før sin tid enn etter i utførelsen av den felles offensive planer. - Churchill uttalte videre på vegne av de forente nasjoner at Tyskland og Japan gjorde best i å motta freden på betingelseslös kapitulasjon snarest mulig. - - Churchill holdt seg til klassikkerne da han til slutt frambar sitt ønske for alle folk: at de måtte få en regjering av folket, ved folket og for folket. - - Debatten fortsatte fredag, og der var både ros og ris å høre. Eden kom i en tale inn på de mange problemer som man møtte i de befriedde land. Vi er ikke helt fornøyd med det internasjonale samarbeidet, sa han, men det var hans mening at dette ville forbedres når de tre statssjefer trått sammen til møte.

Norge: Kronprins Olav kom til Amerika på torsdag for å konferere med myndighetene om spørsmål i forb. med befrielsen av Norge. Fredag ble det utsendt et kommunike hvorav det framgikk at kronprinsen hadde hatt en konferanse med Stettinius på torsdagskveld. - - Fra Alta meldes at av 1500 mennesker er bare 100 tilbake. De andre er tvangsevakuert. - I Kirkenes er den første fri fagforening i virksomhet igjen. - Meldinger fra Tromsø går ut på at tyskerne har beordret ny evakuering. Mange har reist over til Balsfjord. Hele vestsia av Lyngenfjord er evakuert. - Det eksploderer framleies miner som tyskerne har lagt etter seg, og i Vadsø ble nylig 2 barn drept og 5 såret ved en eksplosjon. - Holtskog laget bøljer da han oppholdt seg i Tromsø. Det ble bare drikke og svir. Politimesteren forlangte ham fjernet, og telegraferte endog til departementet. Hvis ikke Holtskog ble beordret sørover, ville politimesteren gå. Holtskog måtte da reise, men han lovde at han skulle komme igjen i februar som sjef for partisanner. - Iflg. Ass. Press var det amerikansk fly ført av amerikansk flyvere som bragte de første norske politisoldater fra Sverige til Nord-Norge. Da de var kommet halvveis, ble de møtt av russiske jagere. - Ambassadør Colban har p.gr.a. pressende arbeide måttet trekke seg tilbake fra kommisjonen for domfellelse av krigsforbrytere. -

Fra hjemmefronten:

KUPP I NÄRINGSDEPARTEMENTET: Fredag 12.ds. umiddelbart før kl. 16 kom en del unge bevepnede menn inn i Näringsdepartementets planavdeling i Skippergt. De holdt opp funksjonærene og tok med seg journalen for ut- og inngående post, samt kartoteket for alle de bedrifter og forretninger som har måttet innstille etter ordre fra departementet. Men først rev de den posten de kom over i tusen biter. Politiet kom tilstede en stund etterpå og det ble holdt forhør til bortimot kl. 10 om kvelden. Aksjonen var 100 % vellykket.

NÄRINGSDEPARTEMENTETS PLANAVDELING skal no nedlegges og istedet skal kontoret overta planlegging og igangsettelse av nye arbeider. Arbeidsløshetsspøkelsen begynner å grine mot nazistene. På grunn av manglende råvarer etc. står en hel del bedrifter foran stengning. ARRESTASJONER: Grosserer Leif Moestue og svigerdatteren ble tirsdag arrestert. - Mandag ble sjefen for Holbæk Eriksen, ing. Niels Holwech med frue arrestert.

3000 TYSKERE var søndag på razzia i Svindal, Østfold. Resultatet var negativt. Ingen arrester ble enda alle gårdene ble endevendt.

FINN KÅS UTMERKER SEG IGJEN. For ca. to uker siden arriverte erkeangiveren Finn Kås med 6 gestapoer til et hus i Ekebergvn. nær Ljabru halvfem om morgenen. Da folket i huset ikke åpnet døren, gikk gangsterne inn vinduet og bela mannen og dennes 25 årige stedsønn med hindjern. Det gjaldt hjelp til unge gutter som ligger ute. Finn Kås må ha snuset opp dette. Huset ble beslaglagt øyeblikkelig, og en gestapo ble igjen som påså at konen var ute innen en time. Hun fikk bare ta med seg litt klær. Kanskje Finn Kås skal ha huset?

I ROSENDALSVN. VED LJABRU har tyskerne etter et års fjellsprengning innredet og tatt i bruk et flypeilingsanlegg. Innviklede kabelanlegg forefinnes o.a. selsomme innretninger. DET BERYKTEDE FANGE- OG TROPPETRANSPORTSKIP "DONAU" sank endelig tirsdag em. ved Dröbakk-sund. Det hette først at det var støtt på mine, men ryktene beg. straks å svirre at det var andre mystiske årsaker. Det ble snakket om sabotasje, noen sa av tyskerne selv, andre at det var norske patrioter som hadde vært på ferde. Det er ikke urimeleg at en sprenganordning er anbragt utenpå skipssiden av patrioter. Seint samme kveld inntraff en liknende mystisk eksplosjon på det tyske skipet Rolandseck ved kaien like før det skulle gå med tropper og et par hundre fanger. Skipet holdtes flytende ved pumpene. Det var en svart dag for Wehrmacht. "Donau" var på 17000 tonn og "Rolandsack" på 7000.

NÄSKOMMISARIATETS FLYTNING TIL DET NYE HANDELSGYMNASIUM begynte for alvor lørdag. Danske arbeidere foretok den höytidelige akt. Landbruks- og Innenriksdept. Stortinget.

HIRDENS BEDRIFTSVERN skal omdøpes til Hitlers Banditt Vern.

TØSTE BOMBANGREPET PÅ LAKSEVÅG OG BERGEN rammet også Marineholmen. For

tatt omkom som en vil huske flere av byens fine fruer og frökner som da.

VER FORSIKTIG NO VED SLUTTEN AV ELFENDIGHETENE MÅ EN PRØVE UNDGA K

NORSK FRONT.

Nr. 8.

Onsdag 24. januar 1945.

3. årgang.

FOLKESTREIK.

Kampen mot nazismen øker i omfang og forbitrelse. Også norsk jord er igjen blitt krigsskueplass og kampen med våpen i hand for befrielsen av landet vårt er begynt. Med stadig skarpere midler vil derfor også Hjemmefronten fortsette sin uforsonlige kamp inntil målet er nådd og hele Norge etter er fritt. Krever denne kampen det, vil Hjemmefrontens Ledelse sette folkestreiken i verk. Hver enkelt av oss er da i frontlinjen og må som soldater bli på sin post og holde sitt avsnitt av kamplinjen med fanatisk beslutt-somhet. Kravene til offervilje, mot og fasthet blir derfor større enn noensinne, men også mulighetene for enhver til å handle som god nordmann. Hver enkelt har ansvaret for kamps utfall, om det skal bli Hjemmefrontens største seier XII og et maktig bidrag til vår befrielse, - eller om det skal bli et svende nederlag. Derfor må ingen vekle i den avgjørende stund og alle skal huske at i kampen mot de nasistiske undertrykkere har Hjemmefronten etter og etter gjort denne erfaring: Det nytter ikke å gjøre motstand. Dette så vi under aksjonen mot prestene, mot studentene, mot lærerne. Vi så det under kampen mot ungdomstjenesten, mot AT og arbeidsmobiliseringen. Disse seirene ble vunnet ved grundig forberedelse, ubrytelig samhold og urokkelig fasthet.

Vis den samme holdning når folkestreiken proklameres, og vi skal ennå en gang hindre fienden fra å nå sine mål. Følg uten å vekle parolene fra Hjemmefrontens Ledelse og forbered deg alt no så langt du kan. Vi gjentar:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren vil sendes ut gjennom den fri presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med av aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Forbered deg på den situasjon som vil oppstå når alle tilførsler stanser. Også vann og elektrisitet kan bli uvstengt i en kritisk situasjon.

RUSSERNE HAR INNTATT BROMBERG, OG NÄRMER SEG POSEN OG BRESLAU. (forts. fra side 2.)

Tirsdag kveld sendte Stalin ut en dagsordre hvori Brombergs erobring ble kunngjort. Dette viktige knutepunkt ligger ved inngangen til den polske korridoren. - Nesten ½ av Øst-Preussen er erobret. Russene står ved elva Daime. Konjevs 1. ukrainske armégruppe har brutt gjennom den 1. Oder-forsvarslinje på 5 steder, og står bare mellom 25-50 km. fra Breslau. Sjukovs kjempe-panser-armé rykker innover Wartegau, og står bare 40 km. fra Posen. Det tyske infanteri blir ueiet ned for føte. Det ser ut som tyskerne er klar over at alt øst for Oder må gis opp. Himmler er sendt til østfronten. Panikken griper om seg i Tyskland. Hvor skal man få trylt fram reserver fra? Vestfronten- og Italiaproleten binder 1/3 av den tyske armé. Unge menn eller rettere gutter - og eldre kommanderes ut.

Fra hjemmefronten:

TIRSDAK KVELD kl. 15 angrep sabotasjestykker Norsk-Engelsk Mineraloljes lager ved Svensensgå og Dalsbergstien. Svære branner oppsto.

PÅ RIIS SKOLE var det søndag tilløp til mytteri bl. de tyske soldater. De ville ikke sendes hjem. Gestpo innfunt seg, og det ble skutt flere. Opptøyene ble til slutt dempet.

"DONAU" IGJEN: Etter forlydender skal det være arrestert en del tyskere her i Oslo i anledning senkingen av denne båten.

I DRAMMEN ble det torsdag arrestert 10 mann, hvoribl. overlæge på Drammen sykehus, Kielland-Mördre. - Angivelig fordi en politimann ble skutt her av tyskerne tatt 600 gidsler, vesentlig fra Lierbygda. Seinere ble de fleste løslatt, bare 60 holdt tilbake. Under borttransporten ble dr. Resch på hällefjordet. Tyskerne trodde han ville rømme og skyte ham ned.

Lettmetall: Ved Lettmetall, Herøya, er det forsynt ca. 1 million kr. i forpleiningspenger som ingen kan gjøre rede for. Da er borte vekk. Det minner om den store kassebedrøvelsen bl. de tyske sjefene ved Oslo-anlegget i Hardanger.

DEN CELEBRE POLITIMESTER OG BANDITT HOLTSKOG som vi ved flere anledninger har kommet inn på, er no kommet sør til sin mamma, meldes det opp. Røbenestrøket. Han går i sivilt antrekk. Det er en farlig mann og folk må ta seg iakt for ham.

SAMMENDRAG AV NYHETENE FOR TIRSDAG OG MANDAG :

Sovjetterne har påny hatt en av sine største dager i krigshistorien. I Moskva lød s eierrsaluttene uavbrutt mandag fra kl.17 til midnatt. Russerne står no ca. 270 km. fra Berlin, eller 3 timer med bil som en Moskvakorrespondent uttalte seg, og både Königsberg og Elbing er truet. Stalin sendte ut i alt 5 nye dagsbefalinger. I Øst-Preussen er marskalk Tsjernjakovski rykket inn i Insterburg etter voldsomme gatekamper. Derfra har han fortsatt vestover og står bare 50 km. fra Königsberg. Marskalk Rokossovski inntok først Allenstein og avbrøt dermed jernb. forb. Riga-Posen. Seinere erobret han Osterode og Deutsch Eylau som ligger bare 106 km. fra Danzig. Seinere meldes det at han rykker videre vestover, og står bare 56 km. fra Elbing. I den nordlige del av Polen tok han 250 nye steder og i Øst-Preussen 300. - Sjukov rykket fram parallelt med Weichsel, inntok 1000 steder, og rykket langt inn mot Posen. Hohensalza, Alexandrow og Labysjän (50 km. fra byen Posen) ble inntatt. En rekke byer SØ for Kalisch var også erobret. Siden har han fortsatt vestover og tatt Gnesen, 278 km. fra Berlin, og det siste knutepunktet for Posen. Tirsdag meldtes at han var bare 264 km. fra Berlin og 16 km. fra Bromberg. Russerne har rykket så fort fram at tyskerne praktisk talt ikke har fått tid til å ødelegge noe etter seg. Den store tekstilby Lodz var næsten uskadd, både bomullsspinneriene, vannverket, gassverket og elektr. verket var uskadd. - På de 5 dagene som er gått siden Warsjavas fall, har Sjukov rykket 229 km. fram, 46 km. pr. dag. - Marskalk Konjevs styrker har rykket 35 km. dypere inn i Schlesien og har erobret Gross Stehlitz Kohnstadt, bare 54 km. fra Breslau. Han har tatt 150 steder. Fangetallet på 9 dager er 21000 mann mens 60000 tyskere er drept. Flere stabskvarterer er tatt med alle sine offiserer. Konjev ellers tatt 6500 kjøretøy, 700 tanks og 2500 kahoder. Den uhhyggelige utvikling har skapt fullständig panikk over store deler av Tyskland. I Breslau hører man kanontordenen. I Danzig og Øst-Tyskland ellers er store flyktningsstrømmer på benene trass i forbud mot evakuering. De sivile stormer togene og ignorerer fullständig de militære og politiet. Forbud er utstedt mot å bruke ekspress og passasjertog, og mellom to byer må det ikke sendes brev, bare åpne postkort. Alt forbruk av kull og koks er redusert med 30 %, alt forbruk av gass og elektrisitet til et minimum. - Det truede schlesiske industriområdet produserer 1/4 av Europas kull og 2/5 av Tysklands, - videre 1/5 av Tysklands stål foruten 1/4 av sinkproduksjonen og store deler av den syntesiske olje. (Videre meldinger fra Østfronten på side 1.)

Vestfronten: Ved den tysk-holl. grense har britene knust tyske angrep ved Nijmegen. Den 2. brit. armé' forserer seg påny fram over en 19 km. brei front og har tatt byen Echterbosch og Beveren. I Ardennerne rettirerer tyskerne over en 48 km. brei front, mellom Houffalize og Diekirch. 3. armé' er trengt inn i St. Vith mens 1. armé' bare er 2 km. vekk. Tyskerne er på vei tilbake til Siegfriedlinjen og i alt 3000 kjøretøy har vært utsatt for uoppförlige bombardement av det taktiske flyvåpen. Kolonnene står i brand langs veiene og 1500 kjøretøy er ødelagt og 1100 skadet. - SØ for Luxembourg foretok tyskerne motangrep. - I Elsass har tyskerne prøvd å utvide bruhotet sitt i retning Strasbourg. - På Colmar-Mühlhausen fronten har den 1. franske armé' gått noe fram. De har ryddet forstedene til Mühlhausen.

Luftkrigen: Natt til mandag bombet RAF Lancasterfly Kassel. 200 amrk. bomber og 150 jagere angrep oljeanlegget i Stark-Rade N for Duisburg. Amrk. bomber har fortsatt angrepet mot Nord-Italia og Brenner. Allierte fly angrep alle jernbanelinjene som fører fra frontene i vest. På 95 steder ble forbindelsene overskåret, 40 lokomotiv og en mengde vogner ble ødelagt. - Det meldes at norske jagerfly den 14. ds. skjöt ned 7 tyske fly over en flyplass nær Osnabrück.

Osten: Amerikanerne har rykket videre sørover på Luzon. Etter å ha tatt den viktige by Tarlac står de bare 85 km. fra Manilla, og de står bare 15 km. fra öyas største flyplass. 240 jap. fly er skutt ned 20. ds. under angrepet mot Formosa. - Brit. og indiske tropper har foretatt ny landgang på øya Ramá i Vest Burma, 150 km. S for Akyab. Amrk. fly har senket 1 million tonn jap. tonnasje etter krigsutbruddet. Den jap. statsminister har holdt en tale og sa bl.a. at man kan resikere amrk. landgang i Japan når som helst.

London: Kong Peter av Jugoslavia har dannet ny regjering under Miljan Groll, en kjent Tito-motstander. Den jugoslav. regjering i London hadde møte i London tirsdag i årn. Peters (kongens) avisende holdning overfor overenskomsten mellom de tre stormaktene.

Sverige: Fra Sverige meldes at den tyske øverstkommanderende i Norge skal være forflyttet til Østfronten - overta kommandoen over bergtroppene der.

Danmark: Tyskerne stanset fredag all levering av kull til Danmark. Vogner underveis er tilbakekalt. - En bølge av sabotasjehandlinger mot jernbanenettet i Jylland. Søndag natt ble Horsens jernbanestasjon fullständig ødelagt. Dessuten har det vært øvet sabotasje mot en hel rekke bedrifter i København.

(Nyheter også på side 1.)

NORSK FRONT.

Nr. 9.
Lørdag 27. januar 1945.

3. årgang.

OMMÖBLERING?

Vi nærmer oss etter 1. februar, og som ifjor svirrer ryktene. No heter det at quisling som nettopp er vendt tilbake fra Tyskland, skal ha vidtgående fullmakter i lommen. Det heter videre at han og Ribbentrop har undertegnet fredsavtale mellom Norge og Tyskland, - at republikken skal utropes med quisling som riksforstander, - at det skal bli mobilisering o.s.v.. Tiden får vise hvor meget eller hvor lite det er av realiteter i alt dette snakket. En skulle ha vontat for å tro at tyskerne er med på å lage festningen Norge om til en summende bikube. De må jo vite at det da ville vanke smertefulle stikk.

I ventetiden flytter Terboven ut av Stortinget. Der er livlig flyttesjau om dagene. Og det spekuleres over hva Terbovens titel og stilling eventuelt vil bli. Skal han bli en norsk Bast? Der er i det hele tatt svært til ommöblering. Hvor ble det f.eks. av Falkenhorst? Han ties ihjel. Rendulec installerte seg fint på Lillehammer. No heter det dog at han er blitt sjef for alle alpetroppene på østfronten. Men kanskje må han av og lete etter folkene sine i de polske og slovakiske skogene. - Nederlaget griner mot tyskerne. De blir mer og mer desperate. For i verne om Gestapo på Terrassen, plaserer de prominente Grini-fanger som gjeldler - på loft og i kjeller. I filialen i Mogens Thoresens Stiftelse plaserer de gamle NS damer i øverste etasje. For en betryggende følelse det må gi.

Det ligger justs som i luften at en kan vente politiske skumlerier. Det ble holdt store NS møter fredagkveld. De fleste ble vel avbrutt av flyalarmen. Men det meldes likevel at deltakerne så synbart opprømte ut da de vandret hjem på trikk og tog. Hadde det noe med 1. februar i gjøre? - Gode nordmenn holder seg sjølsagt inne denne dagen. La tomme gater grine mot den nazistiske festivitas.

Norge: Moskitos angrep torsdag en tysk konvoy på 7 skip i en fjord N for Bergen. 3 skip ble beskadiget. - Olav Rytter melder fra Vadsø etter en tur gjennom Finnmark: I Kautokeino er alt brent. I Karasjok sparte tyskerne kirken, men resten er brent. Hele Øst-Finnmark og en god del av Vest-Finnmark er befridd. Bare ca. 50 av de fastboende på disse steder lot seg evakuere. Fjellfinnene reddet 40000 rein på de vanlige beitemarkene i Øst-Finnmark. Der skal no slaktes 4000. Dette representerer 150000 kg. kjøtt til Finnmarks befolkning. Befolkningen i Kautokeino og Karasjok er fast bestemt på å klare seg gjennom til viren. - Der er utnevnt lensmann i Kautokeino, og ordfører og lensmann i Karasjok. - Norske skipatraljer støtter langt vestover og forstyrre tyskerne - like til Lakselv og vestre Tana. - Biskop Fjelbu er i Øst-Finnmark og holdt den første gudstjeneste på befridd norsk jord søndag den 14. ds. i Björnevåtn.

Fra hjemmekonten:
VED FLYANGREPET PÅ LAKSEVÅG I BERGEN nylig ble det lastet 5 tonns bomber. Ingen norske liv gikk tapt. Bare 3 bomber falt utover piggrådområdet til tyskerne.
BERGENSKES "SIRIUS" er blitt senket inne i Sogn. NYE ARRESTASJONER: Foruten de tidligere nevnte medlemmer av familien Moestue er i denne uken disp. Knut Moestue og Leif Moestue jr. blitt arrestert. JUSTITIAS SVERD: Nylig arriverte det i en bil 3 mann utover Casparisgt. 4. De ringte på hos den kjente hirdmannen Henry Pettersen og tok ham like godt med seg med en gang. Arrestanterne utstøtte de frykteligste hyl om hjelp. "Ring på politi, det er mord osv." Man sier at folkene som hentet ham var höfliche, men bestemte. "Har De ikke gjort noe gal? Så blir det ikke gjort Dem noe," tröstet de den foretaksmøte hirdmannen. Ute på gaten ble han så borte med dem bort fra Casparisgt.. - STAVANGERSKES "TUNGENES" ble senket utover Lista på torsdag. Hele mannskapet er kommet inn til Kristiansand i forkommens tilstand. "BJERGFINN" ble senket utover Norsksekysten. Kapteinene gikk ned ned.
BADE PÅ SAUDA OG HERØYA demonterer tyskerne no maskinene og disse blir sendt til Tyskland.
VED SABOTASJEHANDLINGEN i Schwensesgt./Dalsbergstien sist tirsdag gikk 211 tonn smørolje ut for tyskerne. Det oppsto en voldsom ildebrand som brente seg til de nærmeste hus. Det gikk dessverre tre norske liv tapt.

S A M M E N D R A G A V NYHETENE (FREDAG OG TORSdag.)

Det er skjerpet krisetilstnd over hels Tyskland. Moskv. melder at det tyske fronts menbrudd fortsetter med full kraft. Øst-Preussen hvor det finnes 25 tyske divisjoner, er praktisk talt avskaret. Øvre Schlesien med sin allsidige krigsindustri kan no bare delvis disponeres av Wehrmacht. Det synes vanskelig at Tyskland kan overvinne dette slag. Det siste kapitel i Hitlers krig holder no på å skrives. Torsdag kveld sendte Stalin ut to dagsordrer og begge gjaldt avsnittet som general Konjev holder. Det ene gikk ut på at hans venstre flanke hadde utflankert det tyske forsvarset etter å ha rykket ned fra nord, og hadde erobret Gleiwitz, en av de allerviktigste industribyer - i 1939 med 120000 innbyggere. Dessuten ble den viktige polske industriby Chrsanov, V for Krakow tatt. Byen Hindenburg er truet. Rudderne står 25 km. for Kattowitz. Etter det annet kommunike' hadde Konjevs nordlige flanke erobret veiknutepunktet Oslos, 24 km. fra Breslau og den polske by Ostrowo. Breslau trues no fra 3 kanter og det kjempes 8 km. fra byens sentrum. N for Breslau har Konjev og Sjukov møtt hverandre og danner en 160 km. brei front og står bare 200 km. fra Berlin. Det foreligger intet nærmere om russernes overgang over Oder. - I Gleiwitz produserte ifjor over 1 million tonn olje foruten jern, stål o.a. metallprodukter, kjemiske produkter og verktøy. Byen var forbundet med Oder gjennom Adolf Hitler-kanalen. Bare fra Breslau er det den siste uke evakuert over 300000. - Det kjempes no over en sammenhengende front av 400 km., fra Gleiwitz til Bromberg. - Sjukovs styrker rapporterte etter fortsatt framgang å stå 8 km. fra Posen hvor det no kjempes i utkanten. Ikke mindre enn 6 hovedjernbanelinjer går ut fra Posen. Avstanden fra jernbanen Berlin-Danzig er 50 km. Ellers ble det meldt at Sjukov hadde tatt 600 steder. - Det meldtes videre at 2 kraftige hovedslag raser omkring innfallsveiene til Øst-Preussen. Rokossovski meldet i sti 20 km. fra Elbing etter å ha tatt byen Preussisch Holland, men det foreligger ingen bekrefte på de tyske meldinger at det kjempes ved Frisches Haff. Tsjernjakovski står 30 km. fra Königsberg. Den første tyske forsvarslinje er gjennombrutt, men tyskerne sloss forbitret og ikke mindre enn 15 motangrep er slått tilbake. Tyskerne melder sjøl at de har trukket seg tilbake til de Masuriske sjøer, men det antas at deres forsvarslinje der ikke er mere solid enn ved grensen. Rokossovski og Tsjernjakovski har forent seg ved Lyck og tok torsdag over 700 steder, derav flere viktige byer ved de Masuriske sjøer. Fredag meldtes at Rokossovski bare står 21 km. fra jernbanen Danzig-Königsberg og 20 km. fra Ostersjøen. - BBC's militærkommentator, major Hastings, uttaler at den røde her ikke bare har smadret den tyske forsvarssone, men er trengt så dypt inn i Tyskland at den eneste tenkelige forsvarslinje for Midt-Tyskland ikke kan holdes. Denne går fra nedre Weichsel over Bromberg og Posen fram til Schlesien. Tyskerne har ingen annen sjangse enn å organisere sine reserver for et motangrep. - "Times" skriver at faller Breslau, er hele Schlesien tapt. I Tyskland melder nazibladene at stemningen er engstelig og alvorlig, og minner om at Berlin no opplever det Brüssel og Paris opplevde i 1940. Nøytrale kilder forteller at minst 400000 mødre i Berlin har sine barn i øst. - Hitler har fått nytt nervöst sammenbrudd og er ute av stand til å forstå hva man sier til ham.

Fredag kveld sendte Stalin ut nye dagsordrer hveri det ble meldt om erobring av flg. byer: Tapiu (38km. fra Königsberg), Allenburg (49 km. SØ for Königsberg), Nordenburg SV og Lötzen S for Insterburg. Tungt russisk artilleri er bragt i stilling og bombarderer vestsiden av Oder mellom Oppeln og Breslau. Tyskerne har sprengt alle bruer og graver skyttergraver på vestsiden hvor store tyske formasjoner no møter russerne i 3 linjer. - Mange grupper av avskårne tyske divisjoner vandrer omkring i Polens skoger bak fronten og kommer fram et hververt og overgir seg da de ikke kan klare seg der i kulde og snøstorm. - Russerne har støtt fram mot Posens østkant og angriper også byen fra N, og er gått over elven som byen ligger ved. Posen er tyskerenes siste bolwerk før Berlin. Vel 3 millioner tysketede mennesker er no på flukt vestover, herav 1.4 mill. fra Ukraina og Randstatene.

Vest: Den 2. brit. arme' erobret torsdag en ny rekke landsbyer, deribl. Schleiden og står bare 1 km. fra Roerelva og 25 km. fra industribyen Munchen-Gladbach. I Ardennerne er tyskerne framleies kastet tilbake, og er flere steder no Ø for sitt utgangspunkt. Trier ligger no under amrk. kanonild. NØ for St. Vith står amrk. 5 km. fra den tyske grense. I Nord-Elsass fortsetter de ty. angrep over en 32 km. brei front, men ble N for Hagenau kastet tilbake over en elv de hadde forsert. Ved Colmar og Mühlhausen går franskemannene ytterligere fram. - De Gaulle uttaler at Frankrike vil forlange fransk permanent besettelse av hele Rhins vestre bredd. - Lokale brit.-amrk. angrep ved den nederl.-tyske grense. Luftkriegen: Tross dårlig vær gjorde de all. 1000 utfall og ødela 1000 lastebiler og 100 panservogner. Det taktiske flyvåpenet fortsetter like energisk sine angrep på ty. kolonner. Østen: Amrk. har besatt flyplassen Clark Field som er den største på øya. 2/3 av veien til Manilla er tilbakelagt. Japanerne har tappt 14000 mann på 14 dager, eller dobbelt så meget som amrk.. Flyangrep på Jap. territ..

Burma: Brit. styrker har besatt et høydeterräng 30 km. N for Mandalay. - - - - DE SISTE FORBEREDELSENE GJØRES NO FOR MØTET MELLOM ROOSEVELT, CHURCHILL OG STALIN.

NORSK FRONT.

Nr.10.

Mandag 29. januar 1945.

3. årgang.

UKEOVERSIKT 20 - 27. januar.

Begivenhetene på østfronten overskygger fremdeles alle andre under de alliertes fremrykning mot citadellet Tyskland. Etter de lavineartede og utrolige fremstøt i næstforegående uke fortsatte samtlige russiske armer fremover med god fart og de har etter alt å dømme fremdeles sin fulle støtkraft i behold etter en fremrykning på opptil 30 mil (omtrent avstanden Oslo - Röras) under stadig og våldsom kamp. For en stor del må vel dette tilskrives det forhold at de lymsnare støt har hindret de overraskede tyske tropper i å ødelegge sine enorme forråd som er falt i russernes hender og derved i høy grad har lettet deres bakre linjer, forsyningsvesenet voldige og livsviktige arbeide og at kommunikasjonsnettet ikke har vært synderlig skadet. Det ser ut til at den uhørt kraftige offensiv fullstendig har splinteret østherrens forsvar. Motstanden blir no som ventelig er etterhvert sterke, og de nærmeste dager vil vise om det lykkes tyskerne å opprette en forsvarslinje av betydning - eller om de kan sette inn motstøt av tilstrekkelig kraft. Oder er her den naturlige linje, den er imidlertid allerede overskredet i Schlesien. Den nærmeste fremtid vil også vise hvorvidt tyskerne også når det gjelder eget land og egen eiendom holder fast ved den brente jords taktikk, som overalt ellers har vært så tvingende nødvendig for dem av militære hensyn.

Som situasjonen er idag, 14 dager etter offensivens begynnelse, har russerne nådd sinne første mål: Øvreschlesiens gruve- og industridistrikter, som er på god vei til å bli isolert (Gleiwitz er allerede tatt) og avsperring av Øst-Preussen. Dessuten står de i en utmerket utgangsstilling for videre fremstøt.

I store trekk går fronten no slik: Miskolcz - Makow (40 km. SV for Krakau) - like øst Kattowitz og Beuthen - Oppeln - like øst og NV for Breslau - Rawitsch - Posen - Bromberg - like syd Elbing og videre som ring om Øst-Preussen: Allenstein - Ortelsburg - Biella - Lötzen - Angerburg - Fehlau - Kurisches Haff. Lørdag ble det meldt at russerne hadde omgått Elbing og var nådd frem til Tolmet ved Ostersjøen, Ø for Elbing. Det siste døgn har russiske panserspissar vært helt fremme ved Schneidemühl (90 km. vest Bromberg) og ved Bentschen (70 km. vest Posen). Den sterkt befestede by Marienburg på grensen til fristaten Danzig er også erobret. Russerne står bare 40 km. fra byen Danzig. Det er ennu for tidlig å uttale seg om hvilke videre mål dette antyder.

Ny russisk offensiv er satt inn i Kurland.

De voldige strømmer av tyske sivile på flukt innover veiene fra øst, over 3 millioner derav, (bare fra Breslau i siste uke over 300000) bidrar i høy grad til øke forvirringen og bringe avgjørelsen nærmere. Dette forhold bringer tankene han på Frankrike under tyskerenes innrykning i 1940.

På vestfronten er no den siste rest av tyske tropper beseiret. Det går også hårt ut over de tyske fremstøt som ble gjort i Elsass. Nord for Aachen ser det ut til at større ting er umiddelbart forestående på 2. britiske armes front.

I den lille delen som ennu er igjen av Ungarn synes tyskeres anstrengelser å gå ut på - foruten å undsette Budapest og stenge veien til Pressburg og Wien - å holde vei åpen for Balkanhæren, hvis baktropper si sent som 23. januar var i kamp ved Sarajevo.

I Italia hendte intet av brigdinga utover den vesentlige oppgave: å holde de tyske divisjoner bunn.

I Nord-Norge er norske tropper i kontakt med tyskerne ved Skogenvarre. Tyskerne skal etter sigende utbygge en linje ved Lynge.

I Østen har amerikanerne satt seg fast for godt på Luzon, hvorfra de kan beherske Japans livsnarve for den videre krigføring. Angrepene i østen er ført så langt frem at japanerne begynner å nevne invasjon i sitt eget land. - - - Burmaen er rensset for japanere og tilførsler til Kina kan sendes over den.

Den russiske orkan feier videre mot Berlin fra øst og avstanden oppgis idagmorges til 176 km., men panserspisser har vært ennå nærmere. Det er på 14 dager tatt 25000 steder og byer, derav bare i Polen 15000, og de tyske tap beregnes til minst 2 million mann, hvor til kommer 200000 avskårne soldater i Kurland og flere hundre tusen i Øst-Preussen. Mens lørdagens meldinger bekrefet at Øst-Preussen var definitivt gått tapt for Tyskland har helgen bragt en stor jobspost. No er også Øvre Schlesien tatt med hele Dobrowa-kullbekkenet og den allsidige rustningsindustri bl.a. av Tysklands største fabrikker for syntetisk olje. Lørdag og søndag sendt ut 8 dagsordrer. Lengst N har Bagramians armé stormet Memel. Rokossovskij og Tsjernjakovski beversker 3/4 av Øst-Preussen. Tsjernjakovski kjemper i utkanten av Königsberg. Igår ble Sternberg 10 km. SV for Königsberg tatt. I Øst-Preussen er Gardasen, Brengfurt, Rasenburg og Kauhausen tatt. Tyskerne har bare Elbing og Goldap foruten Königsberg. Avstanden fra Danzig er 24 km. Lithauen er helt befriet. Sjukov har tatt bl.a.

Kulm, Kolmar, like S for Schneidemühl, som no er bare 10 km. borte og Bükk. Hans høyre fløy står bare 144 km. fra Stettin etter å ha nådd den tyske grense ved Brandenburg. Omkring det innringede Thorn raser harde kamper etter at Sjukov igår gikk over Weichsel mellom Bromberg og Graudenz. Det kjempes inne i byen Posen. Sjukovs venstre fløy er brutt inn i nedre Schlesien og det er her avstanden til Berlin er den korteste. En rekke steder N for Breslau er tatt, bl.a. Wholau, Obernigk, Drenfurt. Breslau er alvorlig truet. Breslau radio er taus. I Øvre Schlesien har Konjew tatt alle viktige industribyer, Königshütte, Beuthen, Kattowitz, Sošnówiec og Szczawno og mange andre mindre byer. Lengst i S har Pettov tatt viktige byer både i Polen og Slovakia, deribl. Wildewitsji og Poprad, 75 km. V for Kossitsje. Denne by beversker hovedveien over Karpatene mellom Polen og Slovakia. Mange steder er tyskerne blitt så overrasket at de ikke har fått tid til å ødelegge noe etter seg. Store byer som Krakau er nærmest uskadd og i Lodz ble sporvogner tatt yllt med tyske sivile og militære. Den tryggende situasjon øker punikken i Tyskland. I Berlin som domineres av flykthingstrafikken er alle bussruter innstillet og trikkene går bare av og til. Gassen er stengt og strømmen er brutt i store deler av byen. Görings organ, Essener Nationalzeitung, angriper Himmler og Göbbels for å ha ført det tyske folk bak lyset. I Breslau er viscergermesteren heimsett til for kujoneri. Bl. helgens tyske fanger er sjefen for 2. armekorps. En av Tysklands mest beryktede konsentrasjonsleire, Oświęcim, er tatt av russerne. Den russiske fremrykking langs Østersjøen har økt Köbelinhavns betydning som tysk havn, samtidig har tyskerne mistet reduserte besettelsestruppene i byen. Bare sist uke drog 4500 mann eller halve garnisonen til Østfronten. Militære kommandoturen formhøver den enestående prestasjon de russiske armeer utførte ved å bryte gjennom hele den nyet blerte Masuriske front over 80 km. bredde.

Vestfronten: Amerikanerne har åpnet en ny offensiv i 1. armés avsnitt, samtidig som den 2. britiske armé no har besatt hele østbredden av Roer-elva og tatt flere steder, deribl. Hilfort. I Elsass er franskemannene rykket enda nærmere Volmar og står no bare 11 km. fra Rhin. Tyskerne tap på Ardennerfronten siden juleoffensiven begynte er 48000 fanger. Over 7300 kjøretøyer og jernbanevogner er ødelagt under retturen. Idagmorges meldes at franske armé bare står 1 km. fra Colmar. I Ardennerne rykker amerikanerne fram over et 30 km. brei front og patruljer har på 5 steder nådd den tyske grunnen. Luftkrigene: RAF. røttet natt til søndag et voldsomt angrep på Berlin og Stuttgart. 1000 amerikanske bombere angrep Köln, Düsseldorf og Duisburg. Det var vesentlig jernbane- og oljemål. Et amerikanske luftkommando har i alt ødelagt 12000 tyske fly og sjøfly mistet 5000. Fly fra Italia har øvkjørt Brennerlinjen på mange steder.

Østfronten: 70 japanske skip er senket utenfor Formosa siste uke med en tonnasje av 125000 tonn. 200 fly skutt ned. Amerikanerne mistet 15. Avstanden til Manilla er 60 km.

Norge: Nordmannen Leif Sverdrup er utnevnt til generalmajor i den amerikanske armé. Einar Jelsten til brigadegeneral. Direktør Rolf Gjesson i Noreliens Kjemiske og Norsk Vannstoff og Surstoff har utvist en meget dirigert ånd overfor sitt personale i denne tid, og driver indirekte sitt personale i tysk arbeide. Han har også vist slatt opp-treden i mange andre tilfeller.

Fra hjemmekontoret:

SABOTASJEN: Lørdag kl. 7.15 ble Arbiensgt. 4 fullständig lagt i grus. Statspolitiet og Gestapo hadde her verdifulle arkiver. Det heter at arkivene var tilgjengelige fra det enda hele huset styrtet ned.

NORSK FRONT.

Nr. 11.

Onsdag 31. januar 1945.

3. årgang.

1. februar.

Rykten svirrer i anledning om-möbleringen 1. februar. Man mener at quislings nye titel blir "Statspresident." Alf Larsen (Whist) skal rykke opp til statsminister. Fretheim som jo ventet lenge. Det forlyder også at Fuglesang skal g. Dette er jo et alvorlig tap for NS som hermed mister en av sine mest talentfulle menn. Det har dog lenge vært omtalt at han er innblondet i en svær underslagsaffære. Det må være trist for "føreren" å la Fuglesang gå. Denne har jo vært medlem av partiet siden quisling begynte med egen butikk.

Vi har dog framleies liten tro på at man vil vige å mobilisere. Wehemacht kan ikke være interessert i at Norge omdannes fra et relativt rolig arbeidende verksted til en ildsprutende vulkan. Fienden vet godt at folkestreik og partisankamper automatisk ville utløses. Om hakekorsflagget tas ned og quisling heiser det norske opp, kan de dog ikke være så naive at de tror vi skal stå på Eidsvolls plass og rope hurra.

Det forlyder at Rendulic etterfølger alt er tiltrått. Det skal være en SS general Böhme fra kommandoen i Nord-Norge. Rendulic skal ha overtatt overbefalet på Østfronten. Guderian - den store tankseksperten - er avskjediget. - Imens setter tyskerne sitt siste håp til Oderlinjen. Mannskap og reserver kastes fram i feberaktig hast. Fra Danmark, fra Italia fra Fredrikstad og byene på sørøstlandet går det ustanselige troppetransporter. En undrer seg over at de har skip nokk. Over Skagerrakk fraktes det no bortimot 10000 soldater i døgnet sies det. Vi er nokk gladd vi blir kvitt dem. Men her er mange igjen. Nordenfra kommer det en 20-25 tog hver dag med tropper og materiell. Vil no tyskerne opphøye quisling i Parnasset gi ham frie töyl, og resikere at våre fri styrker trer i funksjon? Tror de da at troppene bevegelsen får gi vantastet? - Vi tror det ikke. Derfor tror vi heller ikke på mobiliseringen. - Hjemmekontoret kommanderer ved foten gevær. Vi skal være forberedt på alle eventualiteter.

FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE.

Borgervaktene er blitt et stort nederlag for nasistene. Enkelte steder har de derfor søkt hjelp hos de tyske makthaverne. Dette har ikke vært en liten sak som ikke er hard å gå i fengsel for. Det er kanskje det viktigste middel til å demoralisere befolkningen og bringe den under kontroll. Vi må regne med at det apparat som er bygd opp, vil bli brukt i en ganske annen utstrekning enn no i en situasjon da tyskerne vil sikre seg mot uro blandt befolkningen. Der hvor folk har vennet seg til motstandsløft i følge orden om innkalling, vil det ikke være lett i en handevending å gi dem en ny innstilling. De aktive krefter kan kanskje gjøre det, men all erfaring viser at de mange som hilst følger strømmen, vil troppe opp og matsjere som lydige gisler. I tillegg til dette kommer at borgervakten frigjør politistyrker for andre oppgaver.

Vi vil derfor igjen innskjerpe: Ingen møter til borgervakt selv om ordenen kommer fra de tyske makthaverne, og selv om disse setter et nytt navn på borgervakten. All kamp koster, hvis ikke vir det ikke kamp. Men omkostningene blir minst når vi alle står sammen. Vi innskjerper også at sabotasjekommandoene har ordre om ikke å ta hensyn til en eventuell borgervakt.

Fra hjemmekontoret: BORGERVAKTKONTORET er etter sabotasjehandlingen 3. juledag (Venstres Hus) flyttet til Folhus og kontoret er gjenopptatt etter fattig evne. Folk er dog framleies like uvil til å møte opp. Et nytt press i form av 75 kr. mulkt som trussel for dem som ikke møter til bryggevakten, har vist seg fruktesløst. ARBIENSGT 4 ble som omtalt i vårt mandagsspråk spengt i luften kl. 6.30-4.10. lördag morgen. Ut av ruinene trakk man fram angivaren Kåre Torger sen, blek men fattet. Uppå dagen ble rotingen i ruinene oppgitt. Utpå kvelden tok man fatt igjen. Det hette at man framleies savnet 4 statspolitibetjenter.

NYHETENE FOR TIRSDAG.

Hvert døgn bringer nye sensasjoner på østfronten. Tirsdag morgen meldtes at russerne var trengt inn i Pommeren over en 50 km. brei front og allerede står 20 km. inne i selve Tyskland. Avstanden til Berlin er 148 km. og til Stettin 90 km. og til Oders nordre løp 60 km. Breslau er omringet fra 3 sider, og Steinau i NV er tatt. Det ble mandag kveld sendt ut 2 nye dagsordrer. Den viktigste kom fra marskalk Sjukov som meldte at grensa til Tyskland ble forsvart ved middagstider og at følgende byer var faldt: Driesen, Schönlanke, Czarnokow. Videre ble jobben mellom Danzig og Berlin avskåret. Det ble ytterligere nevnt at Oder var den eneste barriéren tyskerne hadde tilbake for Berlin og at man nu begynte å se etter de reserver tyskerne eventuelt mente å ha fått inn før Sjukov kom så langt. Det ble tatt i alt 150 steder deriblant Breiten, Kreutz og Woldenburg. Sjukovs nordlige styrker presser på i retning av Stettin og er allerede over halvveis fra Posen. Tyskerne mistet i dette avsnitt mandag 4000 drepte og 1100 fanger og 40 fullt utrustede jernbanetog med materiell. I byen Posen pågår utryddelsen av den tyske garnison. Også sør for byen er russerne gått over den tyske grense, og støter sammen med Konjevs styrker fram over Lissa mot Glogau. Også Rokossovski går mot Stettin etter igjen i å ha gått over nedre Weichsel. Tyskerne forsvarer seg framleis forbitret i Elbing og Danzig-området. Den ring Tsjernjakovski har lagt rundt Königsberg blir stadig tettere. Han tok igår 1700 fanger og ødela 108 fly. Ved Allenstein fortsatte tyskerne sine desperete utbrytningsforsök uten resultat og mistet igår bare her 3000 drepte. 35 tanks ble også ødelagt. Konjev har reiset praktisk talt hele øvre Schlesien og fortsetter mot Ratibor etter at alle de viktige industristrøk er falt i hans hender. Lengst syd rykker Petrov meget hurtig fram og har tatt den meget viktige by 65 km. SV for Krakau. Han står like foran Böhmen og Mähren. ---

På 12 års dagen for Hitlers maktovertakelse har han etter et par ukers vinterfelttog mistet hele Polen bortsett fra Posen og Thorn, en del av den polske korridoren og en liten snipp langs den tsjekkiske grense. I Prag venter tsjekkerne på opprørsignalen, og en Moskva-korrepondent skriver at en tsjekkisk reisning vil bety Hitler-Europas slutt, idet det no er de tsjekkiske fabrikker som forsyner tyskerne med våpen og ammunisjon. Tyskland har mistet 40 divisjoner på disse uker - og materiell nok til å forsyne en hel armé, samtidig som de 20-25 divisjoner er lukket inne i Øst-Preussen. Det er derfor intet under at "Kölnische Zeitung" mandag bragte den dystreste artikkelen som noen gang har stått i tysk presse under krigen. Her står det bl.a.: "...Tyskland er i den største fare... De neste 2 uker vil bli skjebnesvangre." Tilslutt spør bladet: "Har Tysklands kamp de siste 5 år vært forgjeves?" (Se også side 1.)

Vestfronten: 3. amerikanske armé er no i full framrykning inn i Tyskland. De er kommet lengst inn ved Oberhausen, 13 km. sør for St. Vith. 1. amerikansk armé er rykket fram 16 km. øst for Malmedy og står også på tysk jord. I Elsass går framkommene fortsatt fram og stod tirsdag morgen bare 1 km. fra Rhin.

Luftkrigen: Luftvirksmheten har fårt mer intens det siste døgn. 1150 tunge amerikanske bomber og 700 jagere har angrepet 6 rangerstasjoner ved Duisburg, Hamm og Münster, og 1 tankfabrikk ved Kassel. RAF har angrepet jernbanemål ved Krefeld. Koblenz var også gjenstand for angrep. Videre er den 600 meter lange Rhinbru ved Köln ødelagt, og dermed er 3 av 5 viktige bruene satt ut av virksomhet. Det foregående døgns angrep mot Stuttgart ble det anrettet store ødeleggelsjer i en kolonne på 2000 jernbanevogner. På 2. døgn har Berlin vært angrepet, derav 3 ganger på 1 time, og 2 ganger natt til tirsdag.

Osten: Amerikansk står no bare vel 50 km. fra Manila. De har landsatt ytterligere 2 divisjoner og har no i alt 7 divisjoner på Luzon. --- I Burma gikk igår den første transporten over land til Kina, og japanerne er drevet helt vekk fra dette området. Admiral Nimitz melder at amerikanske styrker under et 7 ukers tokt i Stillehavet har senket 454 skip og skutt ned 1292 fly. De amerikanske tap var 74 fly og fikk endel skade på et større krigsskip.

London: Man venter no når som helst nyheter om møtet mellom Roosevelt, Churchill og Stalin etter at Roosevelts personlige rådgiver har foretatt forarbeidene.

SISTE NYTT:

Sjukovs styrker har stor slagkraft og er trengt inn i Brandenburg og Pommeren. De avanserer hurtig i retning Frankfurt an der Oder. Tyskerne kaster alle disponible styrker inn for å stanse Sjukov. Königsberg er næsten helt omringet. Det finnes da ingen havn i Øst-Preussen som de innestengte 300000 tyske tropper kan evakueres fra. Hovedjernbanen Berlin-Danzig er avskåret. Der finner harde kamper sted om overgangene over Oder på begge sider av Breslau. Tyskerne overfører krigsskip fra den østre del av Østersjøen til København. --- Amerikanske armé angriper i Ardennerne N for St. Vith på grensa mellom Belgia og Tyskland. ---

vart nye flyangrep på jernbanemål i Berlin i dagslys.

SPRE AVISEN. VÆR FORSIKTIG.

NORSK FRONT.

Nr. 12.

Lørdag 3. februar 1945.

3. årgang.

STATSAKten.

Den bebudede sensasjonen 1. februar uteble. Kl. 12 ble Stortinget overlevert quislingene. Det er alt nazipressen offentliggjør om "statsakten." Onsdag kveld kunne dog et forlydende melde at ommøbleringen forøvrig var utsatt en ukes tid. Dette kan i så fall bare bety at tyskerne ikke er blitt enige om hvor langt en skulle gå. Kl. 13 eksploderte en bombe i Stortinget. Det har enda ikke vært mulig å få detaljer om skade osv. Vittige hoder påstår at hele "statsakten" oppløste seg momentant, at tyske og norske nazister fikk nok av "aktene" og stakk av. Av nazipressen framgår det at minister Vasbotten takket ydmykt for Stortinget og avlitrte forøvrig en salve nonsens. Hans avdøde far, som i mange år nedla et betydelig arbeide i Stortingets administrasjon, kan være glad han slapp å høre den vanartede sönns uttalelser. Vi spår at dynastiet Vasbotten ender brått og bombastisk. --- Når alt kommer til alt har vel Hjemmefrontens ultimatum falt tyskerne tungt for brystet. Kan hende gir de hele "statsakten" på båten.

Vi har mottatt følgende: III. MEJSE I
tysk okkupasjon og angelsaksisk okkupasjon.

Den tysk-kontrollerte presse svømmer over av meldinger om hvor elendig det er i de land som er okkupert av engelskmennene og amerikanerne. Det er sant at forholdene ikke har vært helt bra, men annet er ikke i vente når man etterlater seg kaos og fallittboer, slik som tyskerne har gjort. Under slike forhold må det bli elendighet og anledning for revolusjonære krefter til å fiske i rørt vann. --- Skal man foreta en rettferdig sammenligning, må man se på forholdene i et land som har vært okkupert av engelskmenn og amerikanere uten at tyskerne har hatt anledning til å ødelegge landets økonomi. Et slikt land er Island. Hvorledes er forholdene der? Jo, under den engelsk-amerikanske okkupasjon har Island kunnet avvikle hele sin utenlandske gjeld. Og ikke bare det. På toppen hadde den islandske nasjonalbank pr. 1.1. '44 utenlandske tilgodehavender på ca. 420 millioner kr., svarende til et tilgodehavende på kr. 4000- pr. innbygger. --- Og hvorledes er forholdet i Norge? Vår statsgjeld er steget fra 1500 millioner kr. til ca. 11500 mill, hvilket vil si at tyskerne har skaffet oss en gjeld på ca. 4000-kr. pr. innbygger. Tyskernes heving av penger i Norges Bank har bragt en større gjeldsstigning i Norge enn i de fleste andre land. --- Dertil kommer at islandingerne under okkupasjonen i motsetning til oss har en høy levestandard. For ikke i snakke om at islandingene under den engelsk-amerikanske okkupasjon har undgått rettløshet, konsentrationsleire, tortur og mord på uskyldige mennesker.

Fra hjemmefronten:

DA LUFTVERNETS FOLK etter bombingen nyttaften kom ned i kjelleren til Drammensvegen 4, gården hvor "Höhere SS und Ploizeiführer Nord" holdt til, fant de ved siden av tilfluktsrommet som var for gårdenes folk, et rom hvor det var pinebenk med remmer til å spenne ofrene fast til benken. Fra dette rommet gikk en gang til Sicherheitspolizeis kontorer i Victoria Terasse 7. LEGEN ROLV ENGBRETSEN som sat fengslet på Bredtvedt ble løslatt for en tid siden. Noen dager etterpå tok han seg avdage ned gift etpar timer for Gestapo kom for å hente ham igjen. Hans kone arbeider på Kemmerkontoret og er ivrig nazist.

Sabotasjen: Utenom de på side 2 nevnte sabotasjehandlinger fant det onsdagkveld i 20 tiden sted en eksplosjon i Mallingske Boktrykkeri A/S i Øvre Vollgt. 13.

ISBERGS BENSONDEPOT, Bogstadvegen 72 (ved Majorstuens skole som tysk politi har til kaserne) ble ødelagt torsdag i 20 tiden ved eksplosjon.

A.V. IVERSENS AUTOVERKSTED ble natt til 13. jan. ødelagt av sabotører. Iversen hadde særlig drejet med ombygninger til tyskerne. Verkstedet brente totalt opp.

NAZISKIPSMEGLER DITLEV LEZOVS KONTORER ble i forrige uke hjemsøkt av 4 menn som bandt gardsvaktmesteren. En vaskekone fikk samme behandling. De fjernet derpå fra kontorene bl.a. en diktafon, 13 skrivemaskiner samt sjefens private radio.

DET ADVARES mot en såkalt "pastor" Kristian Loe, Samaritan Fengselmissjon. Han gir deg bl.a. ut for å være en forfulgt prest. Han er en flere ganger tidligere straffet bedrager.

NYGÅRDSVOLDS TALE OG ANDRE NYHETER FINNES I EKSTRANR..